

Sevgili Okuyucular

Hemen hemen her ay bir kitap yayınlamak suretiyle 1984 yılı programını tamamlamak imkânını elde edeceğiz. Geçen ay «Dördüncü Yol»u yayınlamıştık. Bize göre vicdanın diğerkâmcı ihtiyaçlarını karşılamadan evvel gene vicdanın hotkâmcı ihtiyaçlarının karşılanması ve tedrici bir gelişmeyle diğerkâmlık seviyesine ulaşmak ve oradan da şuurlu bilgi tatbikatı yapma aşamasına geçilebilir. Yani otomat insandan şuurlu insana geçişin en önemli niteliği diğerkâm vicdanlılıktır.

Diğerkâm vicdanlılık nasıl elde edilir? Birçok yolları var; bunlardan biri Ouspenski'nin «Dördüncü Yol»unda anlattığı sistemdir: Negatif duygu, arzu, niyet ve imajinasyonları önce tanımak sonra onlara hâkim olmak ve sonunda objektif şuuru geliştirerek vazife realitesine adım atmak... Lâfla söylemesi kolay, nice denemeler, nice nice ıstıraplara maloluyor. Birçok hayatlar boyunca mücadele gerekiyor. Nasip olursa ehlienden öğreniliyor..

Bu yolun iyice öğrenilme nasibi doğmuş olmalı ki bu «kendini tanıma» bilgisinin kitap halinde aktarılması çalışmalarına başladık.

Mart ayında «Dogonlar'da Sirius Gizemi»ni yayınladık. Böyle bir eseri sizlere sunmakla şarlatan inisiyelere birinci uyarıyı yaptık. Bütün şarlatan inisiye «mukallitlerine» şunu ifade etmek isteriz ki, gerçeği örtterek insanları kandırmanın süresi artık pek kısa sürmektedir. Yaptığınız ancak zulümdür.

Nisan ayında «Ansiklopedik Metapsişik Terimler Sözlüğü» gözden geçirilip genişletilerek yayınlanıyor. İkiyüzelli sayfa kadar tutacak olan bu ansiklopedinin oniki yıl sonraki basımı hızla genişleyen ruhçu realitenin anlaşılmasında yardımcı olacaktır inancındayız.

Nisan ve Mayıs aylarını kapsayan «Dizi Konferanslarımız» başladı. Seminer tipinde uygulanacak bu konuşmalarda A'dan Z'ye Ruhçuluk incelenecektir. Herkes izleyebilir. Salı akşamları 19.30'da başlıyor. Bu hizmet bir «Bilim Yayma» faaliyetidir.

Selâm ve Sevgiler...

Ergün ARIKDAL

REALITE

ERGÜN ARIKDAL

İnsan Ömrü Karma Ve Tekâmülle Orantılı mıdır?

SORU: «İnsan ömrü, karma ve tekâmül programıyla orantılı mıdır?»

CEVAP: İnsanın kesin ve belirli bir ömrü yoktur, bu onun tekâmül programıyla ilgilidir. Nadir vak'alarda kesindir. Fakat genellikle esnektir. Bu da kişinin tekâmül programının icrasına bağlıdır. Program gerçekleştiği zaman, derhal yeni bir programın uygulanması bakımından bir ara verilir. Bunun için bir süre beden terkedilir. Nasıl bedene bağlanıp dünyaya geliyorsak, programımızı tamamladığımız zaman da öte âleme gidiyoruz.

Tekâmül programımızla ilgili projelerimizi yerine getirdiğimiz zaman, insan ömrü belirli bir süre içerisinde tamamlanır. Yani dezenkarne olunur. Karma'dan çok; 'tekâmül programı' ifadesi daha geniş kapsamlı olmaktadır. Karma, nihayet bu tekâmül programının hazırlanışında gözönünde tutulan bazı prensipleri, yasaları ifade eder. Daha doğrusu **zorunlu durumları** ifade eder, karma. Programın şu ya da bu şekilde düzenlenmesini etkiler karma. Çünkü eski hayatlarımızdan getirdiğimiz bazı birikimlerimiz vardır. Bunlar yetenekler, haklar, rüçhaniyetler şeklinde olabilir. Elbette ki yeni programda bunlar gözönünde bulundurulacaktır. Çünkü gerçek İlahî Adalet buradadır. İlahî adalet doğumla beraber iner yeryüzüne. Tüm liyakatler, tüm rüçhani-

yetler ve haklar hayat programımıza işlenir. Dolayısıyla hak etmediğimiz hiçbir pozisyon sözkonusu değildir. İşte bu açıdan «hayır ve şer, Allah'tandır.» Kur'an'da kastedilen de budur. Hayat programının genel uygulamasında, bize göre rölatif olmakla beraber, iyi ve kötü (hayır-şer) hallerin hepsi bizim kendi elimizin emeğiyle ortaya çıkmıştır. Onun için Kaadir-i Mutlak kastedilerek «bu ne biçim adalettir...» demek kadar kendini bilmezlik düşünelmez. Bizzat kendi elimizin emeği olan bir takım kıymetlere göre bir program tanzim edilir. Bunların içinde iyi ve kötü haller de olabilir. Bunların hepsi bizim kendi boyumuzun ölçüsüne göredir. Hiçkimseye taşıyacağından fazla yük vurulmaz. Çünkü dinde zorlama yoktur. Yeryüzüne eksiklerimizi gidermek ve tekâmül etmek için inmiş olan bizlerden intikam alacak hiç kimse yok. Bizi kötülüğe iten herhangi bir güç de yok.

Karma, Sanskrit Edebiyatında «eylemden doğan zorunluluklar» manâsına gelir. Yani bizzat uğrarak, didinerek, beden içinde yapmış olduğumuz hareketlerden doğan zorunluluklar ve telâfiler bulunmaktadır.

—o0o—

SORU: «Spatyomda tekâmül hazırlığı, plânı yapılırken ömür süresinin belirlenmesi nasıl oluyor?»

CEVAP: Ölüm anımız yaşam

İçinde, doğumdan itibaren, cehdimize göre saptanır. Yani, işin başında ömür tâyin edilmemiştir. Vazifemizi bitirinceye kadar büyük bir sabır ve toleransla beklenir. Bu program, ana yapısı itibariyle kesin olmakla beraber, birçok yerlerinde esneklik vardır. Örneğin ferdin göstereceği yüksek bir atılım, bir gelişme bazı noktaları hızla geçmesine neden olabilir. Yani programın uygulanmasında birdenbire bir hızlanma meydana gelir. Vücudu da başka bir uygulama daha yapmasına elverişliyse, doğarken yaptığı ana programını tamamlamış olmasına rağmen öte âleme intikal etmesi gerekmez, hazır bir bedende bulunurken bir tecrübe daha yapmasında yarar vardır. Hazır şartlar teşekkül etmişken bir deneme daha yapmasında sakınca yoktur. İlâve programlar her zaman için söz konusudur. Yeter ki kişi bunu kaldırabilecek cehti ve liyakati gösterebilsin. Kaldırma gücünü arttırdıkça sırtına biraz daha yük yüklenir. Kuşkusuz bu onun kârına olan bir şeydir. «Hayır ve şerrin Tanrı'dan» olduğunu bu açıdan da değerlendirmek gerekir. Burada 'Tanrıdan' demek 'Tanrı vahasından' demektir. Bizatihi 'Tanrıdan' manâsına değil, Yani, O'nun meydana getirmiş olduğu kâinat nizamında tüm olanaklar mevcut demektir. Havrın ve şerrin tüm olanakları kâinatta mevcut demektir. Biz de o bütüne dahil bir fert olduğumuza göre, hayır ve şer bizdendir. Bizim dışımızdan bize havır ve şer gelmez. Çünkü biz bütünden ayrı değiliz; aynen, ver-yüzündeki tüm taşların bir tek olan 'kabuk küreyi' oluşturdukları gibi. Dünya insanları da böyle: Birbirimizi kafa kafaya vermiş yiyip duruyoruz ama hepimiz aynı gezegenin üzerinde bulunan 'Dünya insanlığı'yız. Hepimiz aynı organizmanın parçalarıyız.

İşte bu faaliyetimize göre, planımızı şu ya da bu şekilde tamamlayacağız ya da tamamlayamadan bedenimiz yıpranır, öte âleme geçmek zorunda ve daha sonra da yeri ve zamanı geldiğinde tekrar enkarne olmak zorunda kalırız.

SORU: «Dünya insanı olarak evrenle nasıl âhenk kurabiliriz?»

CEVAP: 'Evrenle âhenk kurmak' oldukça iddialı ve güç bir iştir. Evreni zaten doğru dürüst tanımıyoruz. Teleskop ve insansız uzay araçlarımızla tanıdığımız evren asıl büyük evrenin 'hiç' denecek kadar küçük bir parçasıdır. Biz evreni değil, aksine evren bizi âhenkli kılmaya çalışıyor. Bizim evrenle âhenk kurmamız imkânsızdır, bilgimiz yok!

İnsanın, ya da zeki varlıkların özelliklerinden bir tanesi irade ve seçme hürriyetine sahip olmasıdır. Yani onu buna, şunu ötekine tercih edebilir. Daha doğrusu bildiği mevcut yasaları, prensipleri, uygulamaları gücü yettiği kadar birbiriyle mübadele edebilir. Dünya insanı olarak bu seviyedeyiz. Şuur aydınlığımız çok zayıf. Bu karanlıktan kurtulmak için de çeşitli toplumsal olaylara girip çıkıyoruz, bilimimizi ilerletmeye çalışıyoruz. Ama yine de şuur aydınlığımız henüz çok zayıf. Bütün bu eksik yanlarımıza rağmen elindelik gücümüzü serbest olarak kullanmak eğiliminde ve arzusunda'yız. Hem bilgimiz yok, hem de seçmeye kalkıyoruz. Yani bir nevi, ateşi tutup ağızımıza sokmaya çalışmak gibi bir şey. Tüm teknolojik gelişmemizde oluşturduğumuz model aşağı-yukarı buna benzer. Meydana getirdiğimiz enerji türleri ve bunları kullanma eğilimimiz yukarıdaki örneğin isabetsiz olmadığını gösterir. Hemen hemen tüm enerjileri birbirimizi yok etmek için kullanıyoruz, insanlığın gelişmesi, in-

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

kişafı için değil. Belki de insanı uzaya sürükleyen dürtülerden biri çok daha etkili savaşmak içindir. Bu bakımdan bu tutumumuz evrendeki genel âhenge aykırı bir manâzara göstermektedir. Bu yüzden bizden çok, evren ve evrendeki güçler (Evrendeki Zeki Hayat) bizimle bir âhenk içerisine girmeye çalışıyor. Bizim davranışlarımızı, şuuraltımızı, tepkilerimizi öğrenmeye ve kontrol etmeye çalışıyor. Bizi, bulunduğumuz plândan daha yüksek bir yere çıkarmaya, daha geniş bir şuur açısı kazandırmaya veya daha aydınlık bir çevre kazandırmak için bizimle âhenk kurmaya çalışıyor.

Kozmik tesir, şimdiye kadar bilinenin dışında, devamlı olarak bilgi veren bir tesirdir. Ve devamlı olarak üzerimize kozmik tesir yığılmaktadır. Gerçekten de hem fizikî olarak hem ruhsal olarak, evrendeki zeki hayatın temsil etmiş olduğu büyük psişik etkiyi bir sünger gibi durmadan emmekteyiz. Eğer bunda bir satürasyon, doyma meydana gelirse, bu bizim için çok kötü bir şeydir. Bu yüzden olumlu yönde etkin halde bulunmamız ve devamlı olarak bunu sürdürmemiz gerekmektedir. Yani maddî ve manevî büyük bir etkinlik içerisinde olduğumuz sürece, sonunda bizi boğacak olan bu tesirin etkisinden ancak böyle kurtulabiliriz.

Kozmos bizimle irtibata geç-

meye çalışıyor, bize bir yerden bir yere geçmemize yardım etmeye çalışıyor. Ama bir taraftan da bizim kaldıramayacağımız tesiri yüklüyor. Bunun en iyi yolu, insan vücudunda birikmiş olan bazı yabancı maddelerin dışarıya atılmasındaki usule benzer tarzda bir eforla bizim bunları dışarıya atmamızdır. Bu da atâletten kurtulup, İlâhî İrade Kanunları yönünde faaliyete geçmemizle mümkün olacaktır. Yani bu dünyada rahatlığı düşünmemek gerekir. Rahatlığı düşünmediğiniz gibi, «istikbal» denen şeyi de düşünmeyeceksiniz. Çünkü istikbali düşünmek demek, bir sonu, bir geleceğin rahatlığını düşünmek demektir. Ama yeryüzü rahat etmek için bir yer değildir. Yeryüzü aksine, rahat etmemek için, düzenli, sağlıklı ve mütemâdiyen çalışmak için kurulmuş bir okuldur. Yeryüzü istirahat yeri değildir. Burada (dünyada) aklını kullanmak, idrakini geliştirmek, vicdanını geliştirmek, kendi kendimizi ıslah etmek, kendi icimizi aydınlatmak durumunda bulunduğumuz için istirahat edemeyiz. Devamlı olarak, vicdanımızı susturmaya çalışmak, uyutmaya çalışmak yerine, onu faal tutmamız gerekir. İşte bunu insanlık olarak beceremediğimiz için evrenle âhenk kuramıyoruz, aksine evren bizimle bizim iyiliğimiz için âhenk kurmaya çalışıyor.

Dogonlar'da Sirius Gizemi

Kozmonotik, Astronotik, Astronomi ve Astrofizik:

Bütün bu bilim dalları Dogon Kozmogonisinde mevcut. Dogonlar Afrikalı, Mali ülkesinde yaşıyorlar; bu ikiyüz elli bin kişi, onbin yıldan beri Jüpiter'in uydularını Satürn'ün halkalarını, Ay'ın kraterlerini, 8.6 ışık yılı uzaklıktaki Sirius'u, Sirius - B'yi biliyorlar.

Teleskopları yok, gözlemevleri yok, İlkel Afrikalılar uzay gemilerini, uzaylıları biliyorlar.

Bilgileri Dünya - dışı bir kökene bağlanıyor. YENİ YAYINLANDI. ÜÇYÜZ LİRA...

ÖTEDÜNYADAKİLERİN SESLERİ!

● Jean - Louis DEGAUDENZI

Çev: Selami KANIKLI

Bedensiz Varlıklar ile Yaşayanlar Arasındaki Bağlantıların ses yoluyla olması telekinetik bir olaydır. Ruh'un sesi yoktur. Bir çeşit fiziksel medyomluktur.

1960 yıllarında, İsveçli Jungerson'un büyük öncüsü olduğu denemelere onunla beraber çalışan profesör Bender, «öte âlemin manyetik sesi» adını vermiştir. Sıkıca kontrol edilen deneme koşulları içinde birçok kimselere göre geçmişten geldiği sanılan, acaip ses etkilerini, manyetik bant üzerine kaydetmeyi başarmıştır. Uzun zamandan beri ölmüş bulunan ve bazen Hitler veya Stalin kadar ünlü kimselerin sesleri tanınmıştır. Bazıları kehânet biçiminde ortaya çıkan, ünlü veya ünsüz ölümlerden çıkmış, birbirini çok tutan mesajların kaydedilmesi başarılmış durumdadır.

Bu hale göre, Jungerson'un keşfi, çifte bir sorun ortaya koymakta idi. Keşif birinci derecede, çevremizde, dolaylarda, az veya çok bir iz oluşturacak şeyler bulunacağını gösteriyordu. Jungerson ve onun manyetik bantları, itiraz götürmez bir biçimde, klasik araştırma tarzlarımızın, bazı koşullar içinde, muhtemelen bu izi belirtmeye, saptamaya elverişli olduklarını ispatlıyorlardı. Bu çok kez, başlangıçta tam bir bilimsel uvum aranmaksızın, onları ipoteze tâbi tutmak için, halüsinasyonlardan ayırılmış, gerçek olayları açıklayacaktı. İkinci derecede, bu denemeler, seslerin, geçmişte onların söyledikleri cümleleri tekrar etmekle yetinmediklerini meydana çıkarmıştır. Bu sesler, zamanımıza ve bazı hallerde gelece-

ğimize ait mesajları da yayınlatabilmekte-dirler. Bu hale göre bu seslerin, bir çeşit mükna-tisiyet akımı olayları olmamaları, ölümün ötesinde bulunan varlıklardan gelmeleri gerekir.

Profesör Bender, «Öte Alemin sesi» ile ilgilenen tek kimse olmuştur. Vatikan her zamanki gibi, tam gizlilik içinde, acaip yayınları incelemek üzere, kiliseden iki bilgini delege olarak atamıştır. Bugüne kadar, İsviçre'de, dinsel bir laboratuvar, münhasıran öbür-dünyanın bu «fısıltı»larının araştırılmasında çalışmaktadır. Araştırmacılarca elde edilmiş sonuçlar, hayattan sonraki hayata olan tüm inançlarımızı, yeniden gözden geçirmemize sebep olacak tabiattadırlar.

Gerçekten, İsviçre'nin esrarengiz laboratuvarlarının düzenleyeceği uygun aletler yardımıyla, ölenlerle teması sürdürmek mümkün olacaktır. İtalyan veya «Die Ratzel» gibi uzmanlaşmış Alman gazeteleri tarafından açığa vurulan surlar, uygun bir manyetik kayıt yöntemi düzenlenilerek bunun başarılmış olduğunu temin ediyorlardı. Maalesef hiç bir şey, bu keşifleri doğrulamamıza olanak vermemiştir. Araştırmaların sürdüğünü biliyoruz, bu şimdiden, onlara gösterilen ilginin önemli bir nişanesidir. Para verenler, sonuçların boşluğundan emin olmuş olsalardı, laboratuvar ve pa-
(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

halı bir araştırma için pek sermaye koymazlardı.

Ses duyma olayları insanlığı her zaman için hayrete düşürmüştür. Bu olay çok eski zamanlardan beri söz konusudur. Eski Mısırlılar, papaz ve basit kimseler, ölümlerin mesajlarını dinlemek üzere sık sık, bazı mezarların kenarına gidiyorlardı. Dinlediklerinden bilgiler ve kehânetler çıkarmakta idiler. Aslında «Ölümler Kitabında» (Tibet'in Ölümler Kitabında da tamamiyle aynı bilgi bulunmaktadır) tekinsiz ses duyma olgusu adını verdiğimiz olayın, ezoterik açıklamasını oluşturan, zamanın ve ölümün ötesinde yaşamın sürmesine ait, şaşkınlık verici bir anlayış vardır. Çok belirli hallerde, bu zaman ve bu süre, tamamiyle aldatici bir şekilde hissettiğimiz gibi tek yönlü olmayacaktır. Onlardaki özel yatkinlik, bazan bedene bağlı olmayan ruhların canlılarla irtibata geçmesine imkân vermektedir.

İnsanlığın, büyük, gizli kitaplarında bulunan, binlerce yıllık bilgilerin, bilimsel olarak deşifre edilmesine hiçbir zaman girişilmemesi üzülmeyecek bir şeydir...

ÖTE ALEMİN SESLERİ

Her devirde bu esrarengiz seslerden söz edilir. Bu olayların eski Yunanistan'a ve sonra Roma'ya kadar uzanan bir geçmişi olduğu düşünülüyor. Polybe ve Dioscure adlarındaki iki Latin tarihçisi, bundan uzun süre önce bahsetmişlerdir. Bu sesler, daima, bağlantı kurmanın imtiyazlı yeri olan, takdis edilmiş mağaralarda ve kuşkusuz şehir mezarlıkları içinde dinleniyordu. Bu devirde, bu olayların meydana geldiği belirli bir yerde, bir iz muhafaza edilmesi hususuna hayret edilmiyordu. Meselâ, bir cinayet işlenmiş olsun. Olayın şiddeti dolayısıyla, işin içine deşifreli ıstırapların karışması ile zamanın içinde ondan bir şeyler kalması normal görülüyordu. O zaman, pratik olarak kavbedilen kimselerin bağırsık ve can çekişmesi-

Kostantin Raudi (solda) ve arkadaşları. Ötedünya'dan gelen seslerin kayda alınmasında öncülük ediyor.

ni işitmek normal kabul edilmekteydi. O devirde rağbette olan teorilere göre, onların ruhlarının, zaman zaman, büyük cinayeti telafi etmek üzere uğursuz yere döndüklerine inanılıyordu. Fakat bu olayları anlatmak üzere yapılan açıklamaların, inanılabilecek şekilde olmaları için, yeterli bilimsel kanıt yoktur. Rasyonelistler (maddeci akılcılar) hepsini hurafe ve kültür düşmanlığı safına atmışlardır. Maalesef, çoğu zaman, bu esrarengiz olaylar hâlâ sürekli saldırılarla karşılaşarak, hor görülmektedir. Fakat 19. yüzyılda, psişik incelemelerin gelişmesiyle, sistematik bir biçimde; tekinsiz ses olayları incelenmeye başlanmıştır. Bununla beraber, ancak 20. yüzyılda, modern kaydetme tekniklerinin ortaya konmasıyla objektif bir belge oluşturmak mümkün olmuştur.

ÖLÜMLER İLE YAŞAYANLAR ARASINDAKİ BAĞLANTIDAN ŞAŞIRTICI ÖRNEKLER

Eğer bilim, örneğin; Paris Psişik Derneği ile Londra Psişik Araştırmalar Derneği'nin almanakları ve bu olayların tanıkları olan manyetik bantları düzenlenebilirse, bu ça-

ışma bilim için ne büyük bir nimet olur. André Nataf, bunların bir kısmını, Reenkarnasyon ve Sırları hakkında yazdığı yeni sentezde anlatmaktadır. Araştırmacı Thomas Buret'in Métempsychozes'undaki gibi O da «paranormal taklidi gürültüler»i anlatmaktadır. Orneğin; uzun zamandan beri durmuş bulunan bazı çalarsaatlerin, gayet tabii, «tik-tak»larını saymak olanaksızdır. Bu olay, ses olaylarının en yaygınları arasında bulunmaktadır. Bildiğimize göre, şimdiye kadar onları sağlamak bir deney çevresinde kaydetmeye yeterince girişilmemiştir. Bununla beraber, özelliği sadece zamanı ölçmek olan saatler üzerinde, büyük bir arzuyla meydana gelen bu olayı incelemek gerekli olabilir... Gerçekten bu sonuncu araştırma, en azından bu olaylara uyguladığımız çizgisellik kanunları karşısında, tamamiyle mutad olmayan bir biçimde hareket etmemiş midir? Geçmiş zaman, şimdiki zaman içinde kaybolmakta ve akustik vasıtalarla meydana çıkmaktadır. Nataf aynı zamanda, tamamiyle tahkik edilmiş ve hemen hemen tarihsel denebilecek vakaları anımsatmaktadır.

Orneğin, Raphael öncesi şairlerden Dante Rosetti'nin örneği dikkate değerdir. Kendisi, birkaç haftalık tatilini İskoçya'da geçirmişti ve her gün, aynı saatlerde, oteledeki odasında, şiirler söyleyerek dolaşıyordu. Gidişinden uzun zaman sonra ve ölümünden çok sonra, ses aynı saatlerde, aynı dizeleri söylerken işitiliyordu. Psikik Bilimler tarihinin bildirdiğine göre, 1900 yılları içinde Karin D. adlı genç bir kız, odasında yazı yazmak üzereydi. Zaman, ikinci vaktinin sonlarıydı ve o evde yapayalnız bulunuyordu. Birdenbire mutfakta, sanki birisi yerı yıkıyor ve ev işi yapıyormuş gibi gürültüler işitti. Çevrede bir hizmetçi aramaya gitti. Zira, bizzat gidip bakmaya cesaret edemiyordu. Gürültülerin sürdüğü odanın kapı-

sı açıldı. Fakat hiç kimse yoktu. Olay aynı biçimde birçok kez meydana geldi, sonra kesildi. Tekinsiz mutrak, hangi sırla olduğu bilinmeden, orada yapılan ev işinin anısını korumaktaydı.

Ote yandan İngiliz bilgin Thomas Deville, sistimli bir şekilde, kendisi için kaydetme olanağı bulunan tüm tekinsiz ses olaylarını toplamaktadır. Son derece sıkı, deneysel araştırmalar yapan bir kadroyla işini sürdürüyor. Bugünkü birçok bilim adamı için olduğu gibi, onun için de tekinsiz ses olayları bir süreklilik düzensizliğinin tezahürüdür. Zaman ansızın değişmez bildiğimiz kurallara itaatsizliğe başlamaktadır. Deville'e göre, bu itaatsizliğin olması için bazı faktörler gerekmektedir. Bu faktörlerin bir kısmı, özellikle uzaysal kökenli olacak, fakat diğer bir kısmı da, **özel parapsikolojik bir çevreden** çıkacaktır. Gerçekten bilinmektedir ki, tekinsiz ses olayları daha çok garip kimselerden, toplumun dışında kalan ya da, olayların meydana çıkmasına elverişli «medyom-süjeler» buldukları vakit meydana gelmektedirler.

Thomas Deville, geleceğin, geçmiş gibi meydana çıkabileceğine emindir. İki Britanyalı'nın, 1941 yılının 4 Ağustos'unda, Dieppe plajı üzerinde sonraki bir yılın 19 Ağustos'unda meydana gelecek bir savaşın gürültülerini işittiklerini buna kanıt olarak göstermek istemektedir.

Bioenerjetik auranın izlerini saptamanın mümkün olduğu bilinmektedir. Sovyetler bu keşi şimdiden, yanılmayan bir teşhis aletine yap-tırmayı düşünmektedirler. **Kaybolmayan sesin** kaydedilmesi, henüz çok kolay görünmektedir. Ve eğer bu, zamanın üzerinde bir kapı, ve bazılarının iddia ettiği gibi, öbür âlemle haberleşmenin de bir vasıtası ise, hangi hârika alet, bu harikulâde olayı gerçekleştirebilecektir? Doğrusu bu merak etmeye değer bir konudur. (Nostra-351)

Değer Ölçüleri

• Erol ERDOĞMUŞ •

Bakıyorsunuz çevrenize. İlkin insanları görüyorsunuz. İnsansınız çünkü. İyisi var, kötüsü var; güzeli var, çirkini var insanların. Ne, neye göre iyi; neye göre kötü? Bir ortalama değer ölçüsü gerek bunu bilebilmek için. Kim koyacak değer ölçülerini? Toplumlar... Her toplumun 3 kesimden oluştuğu görülüyor: Duyuş - Davranış - Düşünüş potansiyeli bakımından; geri kesim, orta kesim, ileri kesim. Toplumların temel yapısını orta kesimlerin oluşturduğu, geri ve ileri kesimlerin azınlıkta kaldıkları bilinir.

Toplumlarda çoğunluğu oluşturmuş orta kesim, toplumlara temsil eder. Orta kesimin duyuş - davranış - düşünüş kalitesi normal kabul edilir. Geri kesimininki anormal, ileri kesimininki sünormaldir. Kantitatif bir değerlendirmede, anormal ve sünormal değer ölçülerinin toplumsal yaygınlıklarının az, normal değer ölçülerinin toplumsal yaygınlığının çok olduğu görülür. Normal değer ölçüleri, toplumca benimsenen değer ölçüleridir.

Normal değer ölçülerini statik ve kanıksanık gören, onları değiştirecek dinamizm kazandırmak isteyen azınlıklar vardır toplumlarda.. Toplumun normal değer ölçülerini, anormale ya da sünormale çekmek ister bu azınlıklar. Ne var ki, hiç bir toplumda normal değer ölçülerini bütünüyle anormale, bütünüyle sünormale çevirmek mümkün olamamıştır. Herhangi bir zaman kesitinde anormal ya da sünormal addedilen değer ölçülerinin, bir başka zaman kesitinde kısmen normal değer ölçüleri olarak kabul edildiği görülmüştür. Bu kez de, anormal ve

sünormal değer ölçülerinin muhtevası değişmiştir. Sosyal diyalektik bu üçleme'dedir.

Bilge kişi, ya da bilgeliğe yol alan kişi yaşadığı toplumun değer ölçülerine ister o toplumca anormal, normal ve de sünormal karşılansın peşin hükümlerle yaklaşmaz. Anormal ya da sünormal sanılan değer ölçüleri normal; normal değer ölçüleri anormal olabilir diye düşünür. Normal değer ölçülerinin sünormal sayılabilmesi mümkün değildir. Böyle bir değer hükmü; gelişmeye, tekâmüle aykırıdır.

Bilge kişi, ya da bilgeliğe doğru yol alan kişi ilkin değer ölçülerinin bir envanterini yapar: Hangi değer ölçüleri niçin anormaldir? Hangi değer ölçüleri niçin sünormaldir? Sonra da şunu araştırır: Toplum sünormal değer ölçülerinin hangilerine nasıl ulaştırılabilir?

Hangi araçlarla, nasıl kritize edeceğiz değer ölçülerini?

Olumlu bilim ve akılla. İlkin çağdaş olumlu bilimin somut veri'leriyle kişisel kültürümüzü kuracağız. Bu veri'leri aklımızla işleyerek özümleyecek, bilincimize verileştireceğiz. Özümleyerek bilincimize ve bilincimize verileştirdiğimiz, çağdaş olumlu bilim ve akıl; duyuş - davranış - düşünüşümüze yön verir.

«Bunlar çağdaş bilim veri'leridir» diyerek; duyuş - davranış - düşünüşümüzü fanatik kalıplara dökerek dondurmamız olumsuzdur. Olumlu bilim ve akılla bağdaşamaz. Burada tolerans, bir canyeleği gibi imdadımıza yetişir. Değer ölçülerimiz, bir başka deyişle kabul'lerimiz, kişisel ya da toplumsal denklemlerimizdir aslında. Çünkü değer ölçüsü, içinde yer alan bazı niceliklere

uygun bir değer verildiği zaman sağlanabilen eşitliktir. Tolerans, denklemin bilinenlerini bilinmeyenlerini aynı tarafa toplayarak denklemleri sıfıra eşit kılmasıdır. Her değer ölçüsü her defasında çözülecek, sıfıra eşitliği kanıtlanacaktır.

Değişkenler değiştikçe, denklemin sıfıra eşitliği sözkonusu olamayacağından; yeni denklemler, yeni değer ölçüleri kurmak gerekir. Bu ise tekâmüldür. Tekâmül sonsuz olduğundan, değer ölçüleri de sonsuzdur.

En nefis kahve...

**KURUKAHVECİ MEHMET EFENDİ
MAHDUMLARI**

ŞUBESİ YALNIZ KADIKÖYDE

İ/TANBUL TAHMİ/ /OKAK

MAVİ ÜLKE

• W. T. Stead •

Ölümün korkulu bir şey olmadığını öğrenmek istemez misiniz? Bu kitabı okumakla öteki dünyanın, bugünkü dünyanın tamamlayıcısı olduğunun farkına varacaksınız.
Fiatı : 200 TL.

Ruh ve Madde Yayınları

Ölümden Sonra Diriliş Felsefesi

● Dr. Gustave GELEY
Türkçeye Aktaran: E. ARIKDAL

(Geçen Sayıdan Devam)

II — Tekâmül Yasalarının Genel Uygulaması :

İlerleme, Çaba ve Dayanışma Yasalarının genel uygulama şekli incelendiğinde, tekâmül evrelerine uygun olarak değiştiği saptanır.

Tekâmülün başlangıcında Zekâ pek değerlendirilemez durumdadır; yaratılan dünya şuurduşudur. Tekâmül yasalarının uygulaması bu durumda tamamiyle mekaniktir. Zorlanan gelişme dış çevreye uygun olarak meydana gelir.

Belli bir tekâmül devresinde, bir şuurulanma gözüktüğü zaman, yasaların uygulaması artık mekanik değildir, içgüdüsel'dir. Geri varlıklar buna içgüdüsel olarak bazan itaat ederler, bazen ihtiyaca göre baş kaldırırlar. Bu içgüdünün ortaya çıkması, içgüdünün tatmini zaten bir haz duyma olduğundan, tekâmül yasalarının uygulamasını kolaylaştırır.

En ileri bir aşamada, yasaların uygulaması «ahlâk» halini alır. Yeterince yükselen varlıklar (insanlar) yasalara sadece zorunlu ve içgüdüsel olarak değil, görev olarak da uyarlar.

Gelişme, çaba ve dayanışma yasaları, bu üçü, «doğal ahlâkın» temeli'dir.

Ne yazık ki, bu temel genellikle iyi bilinmez. İnsan ne kökenini, ne görevin gerçek amacını, ne de kendi görevini anlayamıyor.

Buradan da ahlâksal sapmalar, engelleyici önyargılar, şuur daralmaları ve faydasız ya da zararlı mecburiyetler do-

ğar. Ayrıca gene buradan yanlış bir kavram olan ceza ve doğaüstü yaptırımlar fikri çıkar. (Gerçek yaptırımların ne olduğunu görmüştük.)

Tekâmülün çok ileri evresinde, doğal yasaların uygulaması şuurulu ve hür'dür.

İleri varlıklar kendi köken ve amaçlarını anlarlar; bilirler ve şuur gelişimleriyle orantılı olarak bağımsız hale gelmişlerdir.

Bundan dolayı, geniş ölçüde, yorucu mecburiyet fikrinden, nisbeten geri ve ıstıraplı görev kavramından kurtulmuşlardır.

Tekâmül yasalarına kendilerini uydurdıkları için hürdürler, çünkü gelişme, çaba ve dayanışmanın mutluluğun doğal şartları olduğunu bilirler.

Ödev evresi, onlar için şuur evresinin, yani hürriyet ve sevginin yerine geçmiştir.

Bu bilgiyi içeren hürriyet kavramı, zorunlu olarak, bizi, elindelik ve sebeplilik tartışmasına götürür:

Yukarıda ortaya koyduğum fikirlere uygun bir zihniyet içinde sorunu nasıl ele alabiliriz?

Öncelikle, bütünüyle mutlak sebepliliği, eğer tekâmül sabit yasalara göre oluyorsa, kabul etmek gerekir.

Doğal yasalardan kaçmayı, doğaya bazı şeyleri ekleyip ya da ondan bazı şeyleri koparıp almayı hürriyet olarak anlıyorsak, hürriyet doğaüstü yeteneğe eş anlamlı oluyor demektir ki bu saçmadır.

Ama, tersine, hürriyet bilgiye benzetilirse hürriyet mümkündür. Doğal yasaları ve onların işleyiş biçimlerini tanımak, genel ilerleme ve bireysel mutluluk için onları en iyi şekilde kullanmak mümkün olabilir demektir. Bilgi arttıkça hürriyet artar ve yayılır.

Bilgi ve hürriyet birbirlerinden ayrılamazlar. **Tekâmülün başlangıcında** hürriyet sıfırdır, çünkü bilgi sıfırdır.

Bu devre için söylenen eski klâsik mukayese doğrudur: Varlık belli bir ölçüde hürdür, kafesteki kuş, zincire vurulmuş mahkûm gibi.

Kafes büyük ya da küçük, zincir uzun ya da kısa olabilir. Bağımlılık derecesi cahilliğin derecesine göredir.

Tekâmülün yüksek devresinde yetkin bir şuur ve bilgi hali ideal olarak kabul edilir. Bundan dolayı hürriyet mutlaklıdır.

Fakat aklımız bizi ilgi çekici bir tündengelime - dedüksiyona - götürüyor : **Tam hürriyet mutlak sebeplilik ile çelişik durumda değildir.**

Bu fikir, karmaşık görünse de, ekstremler kuramının sadece basit bir uygulamasıdır.

Mutlak hürriyet ve sebeplilik birbirine karışıyor, çünkü, apaçık olarak, mutlak bilgi sahibi bir varlık kendini, her zaman ve tereddütsüz, en iyi yönde tutar; kuşkusuz doğa yasalarına daima uygun olacaktır.

Özetle: Gelişme, çaba ve dayanışma yasalarının uygulaması, öncelikle mekanik, sonra içgüdüsel, sonra ahlâksal, sonra da şuurlu ve hürdür.

Gereklik, içgüdü ve mecburiyet: Bunlar tekâmülün geri basamaklarıdır.

Şuur, hürriyet, sevgi ve mutluluk : Tekâmülün erişeceği uç noktasıdır.

Varlığın sürekli bedene bağlanış ve bedenden ayrılışları bu büyük yasalara bağlıdır. Başlangıçtaki zorlanma ve şursuzluk, yüksek evrelerde şuurlu ve hür hale gelirler.

Mütakâmil varlıklar icap ya da içgüdüsel olarak bedene bağlanmazlar; gerek kendi gelişimleri için, gerekse insan kardeşleri için hür olarak tekrar doğa-

bilirler. İleri düzeyde gelişmiş başka gezegenlerin varlıkları arasına olduğu gibi, geri seviyeli varlıkların arasına da doğarak temel hakikatleri taşırlar, öncülük yaparlar ve genellikle kendilerini feda ederler.

İsteseler, ıstıraptan kaçarak, hür, şuurlu, mutlu ve elde edilen gelişmenin sevinci içinde yaşayarak bedenlerinden ayrılabilirler.

III — Tekçi Felsefeye Yeni Kavramların Uyarlanması :

Metafizik alanda daha ötelere gidebilir miyiz?

Kuşkusuz, tekçi felsefeye yeni kavramların uyarlanmasına çalışmak hem kolaydır, hem de mantıklıdır:

Tekâmül, tekçi doktrininin temeli olduğu gibi, aynı zamanda diriliş felsefesinin de temelidir. Ayrıca, pek yaygın yanlış bir inancın zıddına bireysel ölümsüzlük emelleri panteizmle (vahdet-i vücûtle) mantiken asla bağdaşmaz; sonra, Schopenhauer'ın kanıtına göre, sadece, başlangıcı olmayanı sonsuz ve yaratılmış olmayı ölümsüz olarak kavrayabiliriz.

Nihayet, diriliş felsefesinde, bize idealist ve ahlâki bakımdan olduğu kadar Yaradan bakımından da faydasızmış gibi gözüken Evren'de bir dış ilâhîlik varsayımının panteizmden daha kapsamlı olduğu anlaşılır.

O halde, mantıksal olarak Tekçi'liği kabul edebiliriz; şu şartla ki varsayımlar alanında bulunduğumuz iyi anlaşılmalı; doğru ve akli bir niteliği koruyarak bu temele dayalı olarak kavranılan sistemler, doğrusu, bilimsel felsefede artık hiç ortaya konmuyor.

Pozitif bir temele dayalı eksiksiz bir metafizik sistemi kurma girişimi henüz çok erkendir.

Olsa olsa, böyle bir metafizik sistem bazı işaret noktalarının belirtilmesine ve gene bazı şematik hatların çizilmesine izin veriyor ama bu yetersiz ve rölâtif nitelik hakkında aldatmaca da yapmıyor.

Evrenin tam bir açıklamasını yapmaya girişirken **tek ilke, köken ve her şeyin sonu** kavramlarını paylaşıyorsak, bu

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

durumda önemli bir güçlkle karşılaşırız:

Bu **tek ilke**, bizim için Yaradan'ın kendisi kadar anlaşılabilir durumdur.

Sonsuz, Mutlak... Sonlu zekâmızla bunları kavrayamayız.

Gerçekten de Mutlak'ı bir **İlk sınırlama** ile ancak kavrayabiliriz.

Mutlak'da bir ilk sınırlama (tahdit) varsayalım; sonra da tezahür eden şeylerin tümünü oluşturan ikinci derecede sınırlama dizilerini.

Eşyanın sayısız görünümü altında işte bundan dolayı monad birleşmelerinden, yani tek ilkenin bireyselleşmiş kısımlarından başka bir şey görmüyoruz. **Geçici hallerden**, biçimlerden (modalitelerden) **tek ilkenin** ölümsüz ve değişmez özünü özenle ayırt etmek gerekir.

O ne zekâ, ne kuvvet, ne maddedir; ama zekâ, kuvvet ve madde tek ilkeyi bize gösteren esaslı hallerdir.

Yaratıcı sınırlama süreci ya da alışılmış deyişle tekâmül inişine (envolisyona) göre bu haller gizli güç halinde tek ilke içindedir.

Bu haller tekâmülle gerçekleşirler ve sona eren tekâmül, başlangıç halindeki **tek ilke** içine yerleşir.

Bu durum artık hatıralardan, silinmez şuur hallerinden başka bir şey değildir.

Böylece tekâmül, potansiyel enerjiden gerçekleşmiş enerji haline mukadder bir geçiş olarak kabul edilebilir; şuur kazanmak, amaç ve son olacaktır.

Maddesel, dinamik ve zihinsel evreni gözlerimizde oluşturan her şey, bu durumda, ancak geçici bir görünüm oluyor. **Gerçekte sadece ölümsüz monadlar ve bu ölümsüz monadların geçici birleşmeleri vardır.**

Gruplaşmalar daima çok kısa ömürlüdürler, belli bir anda kısımlara ayrılırlar ve serbestleşmiş monadlar yeni gruplanmalar oluşturmaları. Ama herkes, ölümsüz özüne kazınmış olan hatırayı, her gruplaşma sırasında gerçekleşen deneyimi ve böylece oluşan şuur gelişmesini muhafaza eder.

Madenler, bitkiler ve hayvanlar tekâmülün çeşitli evrelerinde az-çok karma-

sık monadlar halinde kümelenirler.

İnsan merkezi bir monaddır, çok mütekâmil ruh ya da gerçek BEN'dir. Etrafında daha az mütekâmil monad dizileri kümelenmiştir.

Bedene bağlanmak ve bedenden ayrılmak (doğum ve ölüm) canlı varlığı temsil eden karmaşık ve yüksek kümelerden birinin (tamamen ya da kısmen) kurulması ya da bozulmasından başka bir şey değildir.

Toplanma ya da bedene bağlanma süreciyle, her monad'da özel etkenliğinin analitik bölünmesi vardır. Her insan müşterek bir tekâmül için kümenin genel etkinliğine kendi etkinliğini eklemek zorundadır.

Dağılma ya da bedenden ayrılma süreciyle, her monad'ın özel etkenliğinin sentetik yoğunlaşması vardır, deney benzeşimi kümelenmede kazanılır.

Böylece monad'ların özel şuuruları gelişir. Tekâmül o sistemde biter, geçici özellik ve durumlar ortadan kalkar. Ölümsüz **tek ilke** gizli güçlülüğünü geliştirmiş ve her şeyin özeti olan **şuurunu kazanmıştır.**

Monad'lar, geçici özellik ve durumlar ortadan kalktığı anda, yanıtıcı ayırım görüntüsünü kaybederler ve teklik'de erir giderler.

Fakat onların bireysellik kavramı şunun için kaybolmaz: Tekâmül sırasında gerçekleşen bireysel şuur, doğal olarak, tümel (külli) şuura katılır. Her bireysel şuur, en yüksek seviyesine varınca, tümel şuur haline geçer.

IV. SONUÇ :

Bu metafizik taslağı kabul etmemize izin veren her ne olursa olsun, bilimsel gerçekliği ve hayalî karakteri hakkında kendimizi aldatmadan tekrar ediyorum ki insan zekâsı inatla takibettiği hakikate henüz erişememiştir.

Ölümsüz şuurun sürekli gelişmesiyle Dünya ve Evren'de mevcut iyilik, güzellik ve hakikati bilmeye günün birinde ulaşacağımızı eğer umuyorsak, sonuç olarak, içinde bulunduğumuz şimdiki durumun ne önemi var!

Bu duruma göre, böylesi bir umudun

artık kuruntu olmadığını gördük; bununla beraber psikik olguların araştırılıp incelenmesinde en azından hatâ bulunması ve normaldişi psikoloji alanının da hiç olmazsa saf ve yalın olarak yalan ve aldatma alanı olması gerekir.

Bu pek mümkün görünmüyor. Psikolojik düzende aydınlanmamış tüm olguları açıklayabilen bir varsayımda, insandaki adaletsizlikten doğan ıstırapların ve tüm kötülüklerin tatmin edici çözümlerini getiren bir doktrinde nasıl büyük bir hakikat mevcut olmasın!

Hiç kuşkusuz, bu doktrinin felsefi sistemlere hâkim olması ve dinsel dogmaların yerine geçmesi çağı henüz gelmemiştir.

Ama pek de uzak olmayan şey, incelememin esası olan şu aşağıdaki cümlemin, herkesçe temel kavram olarak kabul edileceği ve kesin olarak kanıtlanacağı andır:

«Canlı varlıkta, üstün düzeyde, organik işlevlerden bağımsız, önceden var ve bedenden sonra da var olacak olan dinamik ve psikik ilkeler mevcuttur.»

Bu kanaat insanlığın zihinsel ve manevî etkinlik alanında bir gün tamam-

lanacak olan pek çok geniş bir inkılâbın kökeni olacaktır:

Pozitivistler, o zaman, bu bilimsel temele dayalı idealist varsayımların kurulmasında önde yer alacaklardır.

Dinlerin müminleri, geçmişteki inançlarının heyecanını koruyabilecekler; lâkin sonunda zamanlarını doldurup, rollerini bitirdiklerini anlayacaklar ve kendilerini modern şuur ve isbat edilen hakikatlere uyarlayacaklardır. En mükemmel din kurucularından birisi, 1300 sene evvel, dogmatik sistemlerin rölâtif karakterini bizzat ilân etmemiş miydi?

Doğüstü vahiylerin ve önyargılı inkârcılığın artık zamanı geçti.

Bilginler, bundan böyle, tam anlamıyla geleceğin peygamberleri olacaklardır. Sadece onlar bize kanıtlı ve yüksek hakikatleri taşıyan bilgiler getireceklerdir. (L'Étre Subconscient - Son bölümü)

NOT : Sayın Okuyucular, G. Geley'in «L'Étre Subconscient» isimli görkemli eserinin Türkçesini yayınlamadan önce, «Sonuç» bölümünü sunduk. Ruhçuluğun pozitif bilime zıt değil, onun üstünde olduğunu isbatlayan bu görkemli eseri yakında yayınlayacağız.

Ruh ve Madde'ye

Abone Olunuz
Abone Bulunuz

OKUYUNUZ
OKUTUNUZ

Teknik Devrinde İnsanî Kıymetlerin Durumu

NOBEL FİZİK ÖDÜLÜ SAHİBİ, WASHINGTON ÜNİVERSİTESİ ESKİ REKTÖRÜ, «WORLD BROTHERHOOD» TEŞKİLÂTI ULUSLARARASI BAŞKANI.
«KONFERANSIN ÖZETİ»

● ARTHUR H. COMPTON

● Çeviren: Doç. Dr. Tarık ÖZKER

Hayatın maddî taraflarına büyük önem verildiği bir devirde tekniği ve insanî kıymetleri düşündüğümüz zaman, insan ruhu bakımından ehemmiyetli olan herşeyin korunması ile ilgilenmiş oluruz. Her birimizin hayatına insanî mânasını veren hürriyetimizi, en iyi diye bildiğimiz şeyleri arzulama hürriyetimizi nasıl koruyacağız?

İki büyük korku ile karşılaşırız. Bunnardan ilki kendimizi tamamen maddî bir cennete erişme gayretine verip, tatmin edilmenin yalnız insan ruhunun gelişmesinden doğduğunu unutacağımız korkusudur. İkinci korku, tekniğin mümkün kıldığı büyük kudret temerküzü neticesinde ortaya, hepimizi hüküm altına alacak bir aşırı-istibdat rejimi çıkacak diye duyulan tehlikedir.

İtiraf edeyim ki bu ikinci korkunun sağlam bir temele dayandığına kani değilim. Edinegeldiğimiz tecrübe göstermiştir ki, ağır endüstrinin en büyük kudretine eriştiği yerlerde, bunu kontrol eden kuvvet de gitgide o kadar geniş ellere yayılmıştır. Teknik, olgunluk çağına eriştiği zaman cemiyetten neler isteyeceğini henüz açıkça görmemize imkân vermeyecek kadar gençtir. Fakat şimdiden aşikârdır ki tekniğin tam bir başarıya erişmesi, işletilmesi için çok sayıda iyi yetişmiş erkek ve kadına, bir yandan da teknik mahsulleri malî bakımdan satın alabilip kullanmak iktidarında olan daha da fazla sayıda kimselere lüzum gösterir. Bundan, bir cemiyetin teknik bir dünyada istikrarlı bir kudrete sahip ol-

ması için kendini kontrol eden kuvvetin yayılmış olması gerekir gibi bir mâna çıkar. Bu kontrol kuvvetinden kasdettiğim, çalışması ile ilgili bilgi ve malî kıyafetle birlikte giden kuvvettir. Bu doğru ise, birkaç kişinin elinde toplanmış kuvvete dayanan istibdat idaresi, teknik bir dünyada çok istikrarsız bir durum yaratacak demektir. İstikrarlı bir cemiyet daha ziyade, mes'uliyetlerin geniş ellere yayıldığı bir cemiyettir...

... Düşünüşlerini materyalist bir felsefeye dayandıran ilim adamları vardır. Mamafih, ilme dayanan materyalist bir felsefeyi müdafaya ciddi surette gayret gösteren selâhiyet sahibi ilim adamları nisbeten çok daha azdır...

... Daha selâhiyetli ilim adamları arasında, insan ruhunun müteberliğini ve daha büyük önemini kabul etmeyecek olanlar gerçekten bir kaç kişiyi geçmez...

... Fakat ilmi, teknik ve son derece organize edilmiş bir dünyada hayata özel mânasını verecek olan kıymetleri nereden bulup çıkaracağız?

Vereceğim cevap bir mânada eski, başka bir mânada yenidir. Eski cevaba göre, bizi tatmin edecek olan, en iyi diye bildiğimiz hayata erişmek için yapacağımız gayretlerdir. Bu cevap, bilginlerce mükemmellik ideali için duyulan iştiyak olarak bilinen ve klâsik Yunandan bize kalan en iyi mirası temsil eden cevaptır. Fakat bu cevabın, teknik çağa bilhassa uymasını sağlayan bir vechesi vardır. Buna göre şimdi, her şeyden önce benim kendi mükemmelliğimle ilgilen-

mem icab etmekte; şimdi her insanın, her kadın ve erkeğin kendilerince mümkün olan en iyiye erişmek hususunda hür olması ile ilgilenmem gerekmektedir.

Bu yüzden, tekniğe dayanan bir cemiyette hayat tam değerini yalnız, kendilerini başkalarının en iyi şekilde yetiştirmesini mümkün kılma gayretine hasretdenlere gösterir.

Dediğim gibi, bu cevap bir mânada eskidir. Bu, herkesin, insan olduğu için, haysiyet ve değeri olduğu fikridir. Bu, demokrasinin ve insan haklarına ait her beyannamenin dayandığı hakiki temeldir. Bu, hayatımın tesir ettiği her insanı komşum olarak kabul ettiğime göre, komşuma olan sevgimdir. Bu, kardeşimin bekçisi olmak şeklindeki kadim mesuliyeti kabul etmektir.

Fakat şimdi, bu cevabın yeni bir mahiyeti vardır, çünkü tekniğin temsil ettiği yeni dünya öyle bir dünyadır ki benim hayatım, diğer herkesin hayatına tesir etmekte, her insanın hayatının da benim hayatıma tesiri dokunmaktadır.

İlim, teknik, organizasyonu girift bir iş hayatı ile hükümetin gelişmesi, birbirimize bağlılığımızı çok arttırmış ve genişletmiştir. Her insan gitgide artan bir yakınlıkla benim komşum olmuştur. Tekniğin hâkim olduğu bir dünyada ancak, kendi tavır ve arzularına şekil verirken bu gerçeği tanıdığım müddetçe sulh içinde yaşayabilirim. Fakat bu gerçek, aynı vechile, komşuma yararlı olma hususunda bana çok artmış olan bir fırsat vermektedir. Eğer gönlümü böyle bir işe vermişsem, ilmin büyük kuvvetleri, bana vazifemi müessir bir şekilde yapmam imkânını verir, sonunda hayatımı daha değerli bulurum...

İlmin ortaya attığı insani kıymetleri bulmaya çalışırken, rehberimiz olarak Pythagoras'ın tabiatın incelenmesi hususundaki görüşünü almamız yerinde olur:

«Dünyanın nelerden ve nasıl yapıldığını öğrenmeyi, daha iyi bir hayat tarzı bulabilmek gayesiyle dileriz.» Çünkü ilim hayata bir değer katmakta ise bunu, daha asil bir mükemmellik idealine doğru cehdederken bize yardım etmek ve

bu ideale erişmek için gösterdiğimiz gayrette bize faydalı olmak suretiyle yapmalıdır.

İlimden beklediğimiz, en iyi diye bildiğimiz şeye erişmek için sarfettiğimiz gayret de ilmin bize daha çok hürriyet sağlamasıdır.

Filhakika ilim, üç ayrı tarzda insan-oğlunun hür bir kuvvet olarak gelişmesini teşvik eder:

1. İlk olarak ilim, gayelerimize erişmek için çalışmalarımızda bize daha müessir vasıtalar temin eder.

2. İkinci olarak, hem ufuklarımız daha genişlediğinden, hem de kudretimiz arttığandan, aralarından seçebileceğimiz ve gerçekleştirmeleri imkân dahiline giren gayelerin seviyesi daha yüksek olur.

3. Üçüncü olarak da, tesirleri daha geniş ve daha büyük olacağından, seçtiğimiz gayeler, insanların mukadderatı bakımından daha çok ehemmiyet kazanır.

Nasıl oluyor da ilim bize daha geniş mesuliyetler veriyor ve arzuladığımız emellere erişmekte daha kudretli çareler sağlıyor?

İlmin, kâinat hakkında görüşlerimizi nasıl genişlettiğine bakalım. İlim, imkânlarımızın nerde bitip, nerde tahdide uğradığı hususunda bize, güvenilir ve daha geniş bir görüş temin eder. Yeni bir kuvvet ile kâinatımızın uçsuz bucaksızlığını ve giriftliğini idrâk ederiz. İnsanoğlunun fizikî bakımdan ehemmiyetsizliğinin daha fazla farkına vararak, insan ruhunun özel olan değerini yeni bir şekilde takdir ederiz. Aynı zamanda tabiat kanunlarına güvenebileceğini ve bu kanunların maksatlarımıza daha yararlı bir hale nasıl çevrilebileceğini öğrenmiş oluruz. Bir yanda hurafelerin verdiği korkular ile ifritlerin kaprislerinden kurtulurken, aynı zamanda fizikî dünya ile insan zekâsının hareketlerimiz ile düşüncelerimize sınırlar koyan büyük kuvvetlerine karşı yeni bir saygı kazanmış oluruz. Bu daha vuzuh kazanmış olan anlayış ile, gelişmemiz için önümüzde yeni imkânlar açılmış olur.

Yeni kazandığımız kuvvetleri kulla-

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

nacağımız yeri seçmenin büyük önemi, içinde yaşadığımız devri tavsif etmek için bazan kullandığımız tabirde billürleşmiştir. Çağımıza «atom devri» diyoruz. Ehemmiyetle hemen idrâk ederiz ki yaptıklarımız, başkalarının hayatına derinden derine tesir etmektedir. Bu kadar şümüllü bir mânası olarak hakikatlere karşı gözü kapalı duramayız. Üstelik hızlı değişmeler hayatlarımızı geleneğe bağlı monotonluktan kurtarmış olduğu için, nelerin iyi olduğu hususunda yeni yeni kararlar alma kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Yeni edindiğimiz kuvvetlerin en iyi şekilde yöneltilebileceği insanı kıymetlerin neler olduklarını, şüpheye yer bırakmaksızın bilmek lüzumunu hissetmekteyiz. İhtiyakını duyduğumuz mükemmelliğin akıllıca seçilmesi bizim için en başta gelen, âcil bir mesele haline gelmiştir.

Böylece, ilim bizi, daha büyük mesuliyetler ve daha büyük bir hürriyet kabul etme hususunda teşvik etmekte, hattâ belki de zorlamaktadır. Gayemiz, insanlara ellerinden gelen en iyi şekilde yetişmek fırsatını vermek olmalıdır. Böyle bir ideal için ilim, bir nimettir, çünkü ilim böyle bir insanî gelişmenin nasıl mümkün olacağını anlamamıza yardım eder.

Fakat aynı zamanda, eğer insanlamanın refahının artırılması gayesi önümüzde parlamakta ise, ilmin ve ilmin kardeşi diğer kuvvetlerin şahsiyetimizin tam gelişmesine ne şekilde yardım ettiğini de gözönünde tutalım. Bu muazzam modern kuvvetlere sahip olup bunları kullanırken artmış olan mesuliyetimizi tebarüz ettirdik. Bu da, bir insan olmanın, insanî önemi olan meselelerle ilgili kararlar almanın, alınan bu kararları müessir kılmanın ve bu kararların neticesinin mesuliyetini de kabul etmenin tam özü değil midir? İlmin arttırarak önümüze koyduğu bu mesuliyeti kabul etmekle daha büyük bir insanlığa erişmiş oluruz. Hayatımız, değerce, hem kendimiz hem de hemcinslerimiz için artmış olur.

Geriye şunu göstermek kalıyor ki, bekamızın şartı olarak, modern dünyanın kuvvetleri, muayyen bazı faziletleri bes-

leyip geliştirmemizi lüzumlu kılmaktadır.

Aşıkârdır ki ilimde başarı demek, hakikate bağlılık, güvenilir bir bilgiye gösterilen ilgi ve anlamaya karşı duyulan arzu mânasına gelir.

Teknik, tecrübe ile edinilmiş bilimsel bir ihtisas ile birleşmiş faydalı katkı aşıkâr olan özelleşmiş bir bilgiye lüzum gösterir. Herhangi bir sosyal organizasyonda müessir bir rol oynama, birbirliği arzusunu, insanın hemcinslerini düşünmesini ve bir grubun üzerine aldığı işi başarmak için bir arzu duymayı ıkarıttır. İnsan ruhunun gelişmesi bakımından büyük önemi olan hususlara şunlardır: Hakikate bağlılık, anlayış, teknik, iktidar ve insanın hemcinsleri için beslediği sevgi.

Modern şartlar içinde bekamız için bu faziletlerin önemini göstermek üzere, önünde mükemmellik ideali parlayan bir insanı nazarı itibara alalım. Kabul edeceğimiz ki bu vatandaşımız (1) en iyi diye bildiği şeye sadıktır ve bunun ilerlemesine gönlünü vermiştir, (2) iyi diye bildiği şeyin hem kendisinin hem de başkalarının refahına hayrı dokunacağını anlamak hususunda emin olmak için idealini dikkatlice incelemiştir; (3) enerjik ve sıhhatli kalarak, faydalı bilgi öğrenerek ve türlü zanaatler edinerek, kendini idealine hizmete elinden geldiği kadar müessir bir şekilde hazırlamıştır. Kısacası, sahib olduğu ve elde edebildiği her şeyi ihtiyakını duyduğu en iyinin uğruna hasreder.

Modern dünyanın zengin mükâfatlarla değerlendirdiği işte böyle bir harekettir. Değişmekte olan dünyamızın meydan okumalarını karşılamak üzere hazırlanmış cemiyet böyle vatandaşların teşkil ettiği bir cemiyettir.

Eğer bu ana fikri ciddiye alır da hayatlarımızı ve sosyal nizamı ona göre tanzim edersek insanî mânası olan hayatı bulmanın cevabı kendiliğinden ortaya çıkar. Çünkü, hakiki kıymet ölçümüz olarak insanları alırsak, kendilerince mümkün olan tam gelişmeye erişmelerine fırsat vermeye gayret etmekten başka bir şey yapamayız. Biliriz ki, böyle bir

gelişme, yalnız onların da etraflarındaki hayata ellerinden geleni vermeleriyle mümkün olur. Böylece, medeniyetimiz kabul edilmiş belli bir gaye kazanmış olur. Bu gaye, herkesin hayata, kendine düşeni katabildiği, bunu yapış tarzına göre değerlendirildiği ve kendine düşeni yapmakla en mükemmel şekilde geliştirdiği bir sosyal düzen gayesidir.

Böyle bir sosyal düzen ideali sık sık kararır ve belirsizleşir. Gene de hürriyeti anlayan herkesin mirasıdır. Bu ideal ne kadar açıkça anlaşılır ve vatandaşlarımız bunu ne kadar çok benimserlerse, ilim, teknik, cemiyet düzeni o derece insanî mânalarını kazanırlar. Çünkü bu hasletlerin kullanılışı suretiyledir ki insanlara gelişme fırsatı vermeye gayret etmemiz lâzım gelmektedir.

Böylece, gaye, bizim için mümkün olan en ulvî insanî mükemmellik olmuş olur. İlim, çağının istediği, bu mükemmelliğe duvulan istivakın, bu gayevi kabul eden herkes için açık olmasının teminidir.

Düzenli cemiyete düşen vazife herkesin müsterek refaha doğru çalışması için gerekli şartları yaratmaktır. Her bir ferdin gönlünü dünvasını havel ettiği gibi kurmaya verdiği ve hükümet, endüstri, tahsil ve dinin böyle bir ideal ve böyle bir fırsatı herkese açık tutma emeliyle birlikte çalışmakta olduğu ger-

çekten hür cemiyet böyle bir cemiyettir.

Tekniğin görevi, yaşamanın, sağlığı korumanın, fikirleri yaymanın usullerini temin etmek olur. Böylece teknik, her şahsın elinden geleni başarabilmesi hususunda müessir bir gayret gösterebilmesi için fiziki şartları sağlar.

İlmin diğer bilgi alanlarıyla paylaştığı görev, anlama ve öğrenme maksadıyla yapılan araştırmadır. Bir insanın, dünvasını anlamak için sarfettiği gayret, iyi bir hayatın asıl gayesi olarak güzelliğın aranmasına benzer. Fakat tecrübenin gösterdiğine göre, bu gayret insanoğlunun macerasına, aynı zamanda yeni ufuklar da açar. Tatbikatında ilmi bilgi, insanoğluna, hemcinslerinin daha mükemmel bir hayat yaşamasını mümkün kılmak için uğrasırken yeni yeni kudretler vererek, insanların ihtiyaçlarına daha geniş bir şekilde yarayacaktır.

Böylece, ilim, teknik, hükümet düzeni ve endüstri, insanların yetismesi için herkese verilmesi lüzumlu olan fırsatı elde etmek gayretine yarayan âmiller olur. Bu kudretli âmiller insanî mânası olan bir hayata giden yolu kapamak şöyle dursun, daha büyük bir hürriyete giden yolu teskil ederler. Hemcinsleri için yaşamak suretiyle tam kemaline erisen insan idealine değer verenler, böyle bir idealden ilham alanlar için, ilim, insanî mânası zengin olan bir hayata yol açar.

DÖRDÜNCÜ YOL

• P. D. Ouspensky •

Olaylar değil, ama olayların bağlı olduğu anlamlar önemlidir. Gerekli hayatîyet nerededir? Üstün şuur halleri niçin gereklidir? Yaşama bakışınıza katkıda bulunacak kitap. Okuyunuz. Fiyatı : 250 TL.

Ruh ve Madde Yayınları

OLAYLAR · ELEŞTİRİLER

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ

İnsan hakları evrensel bildirgesinin kutlama günü dolayısıyla, Birleşmiş Milletler genel sekreteri genel kurulda konuşmuş ve insan haklarının çiğnenmesinden ötürü, şaşkınlıktan şaşkınlığa düştüğünü belirtmiştir.

İsmi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi olmasına ve aradan 35 yıl geçmesine rağmen, gerçek insanlığa yönelik, hemen hiçbir şey yapılmamıştır. Yapılanlar, sadece insanı tatmine yönelik beş duyu çerçevesi içinde kalan değerler. Ve yapılanlara bakıldığında, İnsan Hakları Dünyasal Bildirgesi izlenimini veriyor.

Evrenselliğe beş duyu çerçevesi içinden bakabilenlerin, insan haklarına da bu açıdan yaklaşacağı sonuç olarak ortaya çıkar.

İnsanlık için yapılanlar, sözün büyüklüğü ile uyum sağlamamaktadır. Uymadığı da, genel sekreterin şaşkınlıktan şaşkınlığa düşmesinden belli olmaktadır.

KÖPEĞİN BUNALIMI

Köpeğin bunalıma düşmesi nasıl olur dersiniz?

Dişleri kırılan köpeğinin, kemikleri kemirememesinden bunalıma! düştüğü kanısına varan köpek sahibi hanım, köpeğine porselen diş taktirtmiş...

Acaba köpek mi yoksa sahibi mi bunalımda?

Şaşırtıcı davranışları benimseyen ve bunları yaşayan kişilerde, herhalde en azından bir uyum eksikliği vardır.

Kendisinin ve kendi cinsinden olanların dışındakilerle, öncelikle uyum sağlama çabası içinde bulunan kişiye, kaçış, inat ve korku içindedir denilebilir.

Aşırılık sıhatsızlıktır. Önce kendisi ve diğer insanlarla uyum içinde bulunmak sağlıklılığa işarettir.

İLGİNİN ALDATICI YÜZÜ

İlginin en çok görülen tezahürü, cinsel eğilimler olmaktadır. Bu, şüphesiz, dünyasal bir tezahürdür. Ve birçok insan, özellikle pek genç insanlar ilgisizliğin sonucu insan pazarlarında satılır hale gelmektedirler.

İlgisizlik öncelikle aileden başlamaktadır. Oysaki ilginin en fazla olması gereken yer aile ilişkileridir.

Fakat biz diyoruz ki; gerçek ilgisizlik, insanın üzerinde, kendi özlem ve streslerini gerçekleştirmek çabası ile sadece kendini anlatmak gayretidir.

BAŞKA TÜRLÜ BİR BOŞANMA

73 yaşında bir kadın, «bir kadının her yaşta ilgiye ihtiyacı vardır» de-yip, kendisine ilgisiz kalan kocasından boşanmış.

Hangi yaşta olursa olsun, insanların ilgiden ne anlamaları gerektiğini bilmeleri önemli bir konu.

Çeşitli seviyedeki ihtiyaçların meydana getirdiği ilişkiler, kişiyi o ihtiyaç açısından olmak üzere ilgi bekleme durumuna sokuyor.

Denilebilir ki; ne tür ihtiyaç açısından olursa olsun kişideki her ihtiyacın doygunluğu, sürekli bir başka tatmini gereksindirtecektir. İnsanlar arasındaki olması gerekli ilginin, insan-Evren ilişkisi bakımından değerlendirilmesi, sanırım daha doğru olur. Bu taktirde, ihtiyaca yönelik davranışlar da daha doğru değerlendirilmiş olacaktır.

AÇLIK

Bazı ülkelerin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar, o ülke insanlarını yiyecek mağazalarını yağmalamaya sürüklüyor.

Dünyanın bir köşesinde olan bu ve benzeri bir olay her bir dünya insanını ilgilendirmeli.

Deterministik bir yaklaşımla, derin müşahede ve derin düşünce insanın aydınlatıcı yoludur. Böyle bir yaklaşım belki aç bir insanı doyurmaz ama, sanırım köpeğini bonfile ile beslemekten vaz geçirebilir. Fakat bu da bir gelişme değil midir? Her şeyde başlamak önemlidir.

HAYAL DÜNYASI

Özellikle çizgi roman türünde olmak üzere kişilerin korku ve erotik yönlerine hitap eden yayınlar oldukça fazla. Sosyologlar bunları gerçekler dünyasından kaçış olarak nitelendiriyorlar. Acaba öyle mi?

Kişi kendi yaşamındaki birçok korkulara eğilmezken, kendinden uzak-taki bir korkuya yaklaşımı nedendir?

İnsan henüz, korku üzerine olan eğitimini ve de erotik eğilimlerinin sonunu getirememiştir. Kendi üstüne eğilmekten korkan insana, başkaları onun en zayıf taraflarını yine kendisine karşı kullanarak geçici tatmine sokmaktadırlar. Fakat burada dolaylı da olsa kişinin kendine yönelmesi gerekliliğinin itilimleri vardır.

Her şeye rağmen, insan, kendisinin yerine bir başkasının hayal etmesine, korkmasına, düşünmesine izin vermemelidir. Bu yapıldığında, Dünya insalığının içinden geçmekte olduğu akıl, irade, şuur denemelerinde önemli noktalara varılacaktır.

ARZUNUN BİR BAŞKA TÜRLÜSÜ

Bir başka sanatçı! hanım, «cebi dolu olsun isterse boy fukarası olsun» diyerek erkekler hakkındaki düşüncesini açıklıyor.

Aslında insanların bir bölümü düşünce ve davranışları ile bu sanatçı hanımdan farklı bir şey yapmıyor. Birçokları zamanın modasına uyuyor. Fiatlarını gazetelerde ilân etmekte yarış bile başlamış.

İnsan varlığının bir anlamda emanet olarak kullandığı bedenini, düşük vibrasyonlu tesirlerle daha da düşürücü, kaliteyi bozucu düşünce ve aksiyona girmesi, herhalde elinde tuttuğu emanetin karşılığı olmamaktadır...

Ölümden Sonra Hayat Deneyimleri

● Suzanne J. Poorker Olean, N.Y.'da oturduğumuz günlerde, 9 yaşındayken evimize bir köpek yavrusu alınmıştı. Simsiyah tüyleri, beyaz pençeleri olan çok sevimli bir şeydi. 1963 Şubatında soğuk bir gece olduğu için, onu bir şeylere sararak eve getirmiştik. Ona 'Checkers' adını koymuştum.

Ailenin tek çocuğu olduğum için evde ondan başka arkadaşım yoktu. Dişi bir köpekti. Ona kendi eski elbiselerimden giysiler yapar, gittiğimiz yerlere de o şekilde götürür, her doğum gününde bir oyuncak alırdım. Bahçede, kırdaki tarlada dâima benim yanımda bulunur, birlikte koşar oynardık. Daha sonraki yıllarda araba kullanmasını öğrendikten sonra da benimle arabanın içine gelir, uslu uslu otururdu. Arabayla genellikle uzakta bulunan atların ahırına kadar giderdik.. Ben ata binerken saatlerce beni arabanın yanından ayrılmadan beklerdi.

Aradan yıllar geçmişti. Washington, D.

C.'de bir yerde sekreter olarak çalışıyordum. Bir gün içime bürodayken acaip bir sıkıntı göktü. Kalkıp eve telefon ettim. Annem çıktı. Checkers'in mutfakta halsiz yattığını ve kalkmadığını söyledi. Titreme nöbetleri başlayınca, annem veterinerine koşmuş. Fakat köpeğim böbrek rahatsızlığından kurtarılamayarak ölmüştü. 13 Kasım 1976.

O yılın yılbaşı akşamı dalgın dalgın Noel ağacını süsleyen ışıklarda gözlerimi dolaştırırken, on dört yıldan beri ilk olarak Checkers' siz yeni yıla gireceğim aklıma gelmişti. Bunları düşünürken birden o dada birinin varlığını hisseder gibi oldum... Sanki bir şey kapıdan süzülüp geçmiş ve benim yanıma kadar gelmişti. Tam bu sırada orada Checkers'in bulunduğu adeta yüzüde yüz emindim. Ölümünden az önce kulağındaki iltihaplanmadan dolayı taşıdığı acaip kokuyu yine duvar gibi olmuştum. Tüm bunlar olurken büyük bir huzur içinde bulun-

duğumu da hissediyordum. Dualarıma nihayet cevap almıştım ve Checkers'in durumu iyiydi... (FATE'dan)

MİSTİK DENEYİMLER

1974 yılının bir Mart günü komşumuzla birlikte kahve içiyorduk.. Konuşmamız sürerken kar yağmaya başlamış, buzlu yollar çok geçmeden ince bir kar örtüsüyle beyazlara bürünüvermişti. Alışveriş yapmayı planlamıştım, ama bu durumda tehlikeli yol koşulları doğrusu cesaretimi kırmıştı.

Eve döndüğüm zaman, alış - veriş yerine, New England yolculuğu için toplanmaya başladım. İki haftaya kadar kızım Carrie'nin ikinci çocuğu olacaktı. Bakıcısı da ben olacaktım.

O akşam kocam Albert tonarladığım bavuğu görünce aıldü : «Hiç bir şey hatırlamışa benzemiyorsun.»

Akşam yemekten sonra 10.00 sularında yattık. 11.30'da karnımda dayanılmaz sancılarla uvandım. İlk aklıma gelen şey, yemek zehirlenmesi olmuştur. fakat kocaımda bir şey yoktu. İkimiz de aynı yemeği yemiştik. Sancılar git-tikçe de artıyordu.

Çaresizlik içinde ko-

cam tam doktoru çağır-
maya hazırlanırken,
sancılar kesildi. Otur-
dum ve saate baktım.
12.15 olmuştu.

«Aşağı gel de sıcak bir
sütlü iç. İyi getir.» diye
mutfaktan seslendi.

Aşağıda mutfak ma-
sasında otururken, te-
lefon çaldı. Nasıl oldu
bilmiyorum, kendi ken-
dime, «Bebek geldi.» de-
dim. Ve haklıydım da.

«Erkek torununuz ol-
du.» diyordu, kızımın
kocası telefonda. «Bu
gece dünyaya geldi.»

«Carrie nasıl?» diye
sordum.

«Zor dakikalar geçir-
di. Ama şimdi iyi.»

«Bebek ne zaman
doğmuştu?» diye ekle-
dim.

«Saat 12.15'de.» dedi.
Doğum sırasında kari-
sının yanında bulun-
muştu.

Telefonu kapadıktan
sonra kendi kendime :
'Ben de kızımın yanın-
daydım. Doğumu san-
ki onunla birlikte yap-
tık, hem de tüm sancı-
ları olduğu gibi duya-
rak..' (FATE'den)

Doktor da İnandı

1979 Kasımında bir
öğleden sonra, içimden
bir ses doktorumu ara-
mamı söyledi. Dr. Yo-
ung'a, kocamı hastaha-
neye yatırmasını, aksi
halde sabaha kadar ö-
leceğini söyledim. Dok-
tor şaşırarak «Neden?»,
diye sordu. İzah etme-
ye çalışarak George'un
rahatsızlığını hissetti-
ğimi ve bir iç kanama-
sı olduğunu söyledim..
Doktora eğer George'u
yatırmazsa sinir bozuk-
luğundan beni yatıra-
cağını söyleyene kadar
isteksiz görünüyordum...
Dr. Young, kocamı Far-
mington'daki Batstord
Hastahanesine yatıraca-
ğını söyledi. O zamana
kadar gerçekten koca-
mın problemi olduğun-
dan haberim yoktu.
Hatta doktoru bile ne-
den çağırdığımı bilmi-
yordum. Fakat şurası
kesindi ki doktor aradı-
ğında George ağrısı ol-
duğunu itiraf etmişti.

Kocam, akşam eve
geldiğinde, doktorun,
kendisine hastahane-
de bir yatak hazırlattığını
söyledi. George, suto-
pu takımında oynuyor-
du ve hastahaneye git-
meden programdaki
maçta oynamak ve aynı
zamanda da içki içmek

istiyordu. George ile bir
anlaşma yaptım. Oyun-
da oynayacak ve içki-
sini birinci set oynanır-
ken içecekti. Barmen iç-
kisini verdiği zaman
terlemeye başladı. İçki-
yi arkadaşına vererek
hastahaneye gitmek ü-
zere orayı terk etti.

O gece George'un kız-
kardeşi Marqe Mitchell'e
telefon ettim. Hastaha-
nede kocamın yanında
kalıp kalamayacağını
sordum, çünkü benim
çalışmam gerekiyordu..
Kabul etti ve ertesi
gün öğle üzeri beni a-
radı. Hastahane işler
karışmıştı. Kocamın a-
cil ameliyata alındığını
ve dalağında parçalan-
ma olduğunu, yaşama ü-
midi olmadığını söyle-
di. Ameliyattan sonra
yoğun bakım ünitesine
bağlanıp yaşatılmaya
çalışılacaktı.

Çok şaşkındım, bu ka-
dar ciddi bir durumu da-
ha önceden nasıl haber
aldığımı ya da hissetti-
ğimi bir türlü anlaya-
mıyordum. Fakat Dok-
tor Young'la ilişkimiz
oldukça ilginç bir dü-
zeye geldi. Doktor, o za-
mandan beri, bana bir
daha hiç soru sormadı
ve benden şüphelenme-
di. (FATE'den)

SÖZGELENLER

Mehmet Sancar

Günümüzde Rüşvet Belâsı

Günümüzde rüşvet belâsı, en yaygın haliyle yaşamaktadır!..

Günümüzde rüşvet belâsı, en geçerli (meşrû) haliyle her kesime girmiştir...

Günümüzde rüşvet belâsı, iş yaptırtan, her kapıyı rahatça açtırtan tek maymuncuk niteliğindedir!..

Günümüzde rüşvet belâsı, kabul edenin geçim kaynağı; lüksünün yüklü geliri; köseyi dönmek isteyen baş döndürten akarıdır!..

Günümüzde rüşvet belâsı, alan için büyük cesâret, veren için de büyük beceri olmaktan çoktaan çıkmış! Pek çok kesimlerde açıkça konuşulan, rahatça pazarlık konusu yapılan ve o işlerin gereği haline gelmiş zorunlu baş işlev durumdadır!

Öyle kesimler vardır ki, o kesimlerdeki işlerin gördürülebilmesi için, o işlerin önemlerine, değerlerine göre biçilmiş ve de tartışılmaz, değiştirilmez -fiks-rüşvet târifeleri, rüşvet fiyatları mevcuttur!..

Yine öyle kesimler vardır ki, o kesimlerde rüşvet ahlakına (!) ayak uyduramayanlar barınamaz; barındırılmaz da!..

«Alanın memnun, verenin huzur (!) içinde bulunduğu» bir ortamda, rüşvetin azalacağını, azaltılacağını ummak safdillik olur...

Rüşvet, yanlış eğitimin, eksik öğretimin ve de kısır ahlak anlayışının, gidererek kişilere çarpık değerler kazandırmasının doğal sonucudur...

Rüşvet, ilke bilmez, kural tanımaz... Yalnız kendi yasalarını hakim kılar..

Rüşvetin nâmus anlayışı, para üzerinedir...

Rüşvetin ahlak anlayışı, yine rüşvet geleneğinin oluşturduğu parasal ahlakıdır...

Tarihin her döneminde, her çağında,

her yerinde rüşvet vardır. Çünkü tarihin her döneminde, her çağında, her yerinde nefsanîyet de vardır, cehalet de vardır...

«İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır!» kuralı yahut uyarısı da tarih kadar eskidir.

Ama çağımızda, giderek, çuvaldızı başkalarına batıranlar artıyor!.. Demek ki, iğneyi kendine batıranlar yok gibi...

Bu çarpık yaşam felsefesinin temel düşüncesi, herhalde: «Doğdum... Yaşıyorum... Bir gün nasıl olsa ölüp yok olacağım..» eksik ve yanlış bilgilerinden öte bir şey olamaz...

Beş duyusunun üstünde olup bitenleri algılayamayan insanın yaşam felsefesi de bes duyusunun dapdaracık çemberine sıkışıp kalır!..

Kısır yaşamın felsefesi de kısır olur elbet...

Ölümünü, «yok olmak, hiç olmak, mutlak son...» olarak düşünen insanın; aslında düşüneyemeyen kafa yapısıyla rüşvet belasına düşmesi doğaldır. Çünkü gerçek anlamda düşünen, düşünebilen bir kimşenin, beş duyusunun demir kafesinde kapalı kalması imkânsızdır...

Kişinin, görünüş inancı ne olursa olsun, rüşvet gibi bir çamura bulaşmış yahut da bulanmışsa, inancının temeli çürük olduğundan batışı çok kolay olmuştur!..

İnsanın kendini kandırması, başkalarını saptırmasından çok kolaydır. Bu işvada, bu işfalde, sağlam bir kişilik elbet düşünülemez...

Hintli bir Fakir'in (yahut Yogi'nin) şu sözleri düşündürücüdür:

«Servetle sevinmek için hiç bir sebep yoktur. Hayatta pürüzsüz bir yol takip eden insan, ne kazanca sevinir, ne kayba üzülür. Akıllı kişi, insanın dünyaya

meteliksiz gelip meteliksiz gittiğini bilir.» (*)

Hayatta pürüzsüz bir yol izleyebilen insan, elbet dünyadan meteliksiz gittiğini bilir. Yalnız bu bilişle de kalmaz; nereden gelip nereye gittiğini de bilir... En azından sezgileri bu yoldadır.

Kanaatkârlığı, tevekkülü, gerçek ihtiyaçlarının doğrultusundadır...

Dinsel inançların giderek madde ötesindeki duyuramaz olması, biçimselliğin katı örtüleri arasında kaybolmasındandır. Bilimin de bu konuya sırt çevirmiş bulunması, hakikatlerin bilinmesini iyice güçleştirmiştir. Yetersiz eğitim, aksak öğretim ve eksikliği bol, yanlışlarından habersiz öğretilerin kucağına itilen insan; yıllardır, hem bedenen ve hem de ruhen sağlıksız gelişmeler, daha doğrusu itişmeler içindedir...

Çürük atın tökezlemesi de çürük olur.

Çürük elmaların arasında tek - tük sağlam elmalar bulunuyorsa; bu çürüklerin arasından kendilerini ayıramadıkları sürece, onların da çürümeleri doğaldır. Kendilerini onlardan ayıracak güçlerinin olmaması, onların da bir gün «çürük elma olma» yazgılarının tek nedenidir...

Rüşvet belâsına düşenler, dünyayı anlayış bakımından, bir çürük atın sırtına binmiş olmalarındandır...

Çürük elmaların artması da sağlamların kendilerini çürüklerden ayıracak güçte; çürüğün nedeni olan ortamdandır. Aynı ortam, aynı nedenler, giderek elmaların çürüklerini de artırır elbet...

Yine tarihe dönelim:

Bağnazca sürdürülen baskılı bir dindarlığın bunalımlara ittiği insanların, uzun süren işkenceli bir çağdan, karanlıklar içinden, aydınlık sandığı bir ortama çıkıvermesi, hiç de hayrına olmamıştır. Şu bakımdan olmamıştır ki, din bağnazlığından çıkmış, bilim bağnazlığına düşmüştür! Çünkü bilimi, gerçekleri inkârda direnen ortacağ dindarlığının biraz ilerisinde değildir. Onlar nasıl dün, Kopernik'in, Galile'nin hakikatlerini ta-

nımamakta direndilerse, bugün de bilim, ruhsal hakikatleri tanımamakta direnmektedir!..

Aydınlık bilinen ortamın karanlık olduğu şuradan bellidir ki, «pürüzsüz yürüyüşün» ne olduğunu, yolunu, yordamını insanlığa, hâlâ sunamamıştır bilim!..

Tökez tökez üstüne yuvarlanan insanlık!..

Kurtuluşunu hep kendi dışından ummuştur!..

Bu umuşu bitmemiş, hâlâ da ummaktadır!..

Bilim, insanlığa, elindeki «tek yüzlü sandığı» madalyonun diğer yüzünü de gösterebilseydi; bu umuşun gereksizliğini insanlara açık-seçik anlatmış olurdu.. Tabii önce kendisi anlamış olurdu...

Kendi çamurunu kendisi yoğuran ve sonra da bu çamura düşen insanlar, böyle bir ortamda, ortaklaşa yarattıkları ortamın ağır şartlarına uzun süre karşı koyamazlar...

Şöyle diyelim:

Geçim koşulları zorlaşmış; giderek daha da ağırlaşmakta!..

Bu ağırlığın altında ezilmeyecek kadar «pürüzsüz bir yürüyüşe» de kişiler erememişse; ezilmemek için, kendilerinin «çâre sandıkları» yollara, er veya geç başvuracaklardır...

Örneğin kazancı, sığındığı evin kira bedeli kadarsa (büyük şehirlerde gerçek budur...) yahut üçte ikisi kadarsa (genellikle bir başka gerçek de böyledir...) bu zorlanışın, kişilere, meşru yahut gayri meşru açık kapılar aratmaması mümkün müdür?!.. Meşru açık kapılar pek sınırlıdır... Övleyse aranılacak diğer açık kapılar artık bellidir.

Bu yaşam zaruretinin yanıbaşında; lüksün, konforun, rahatın, kişileri ayrıca çekişi de «pürüzsüz yürüyemeyişlerinin» bir başka türlü tezâhürüdür!.. Bunlar da kendilerine uygun gayrimeşru açık kapılar peşindedirler...

Sürekli olarak tahrik edilen hırsın, «pürüzsüz yol» dışındaki yürüyüşü de nice kişilere, «köseyi dönme hırsı» aşılamaktadır...

«Köseyi dönebilenler» için, başka dönülecek köşeler o kadar çoğalır ki, öm-

(*) Ruh ve Madde Yayınları'ndan «Mucizeler» kitabı, S. 18.

rü olduça döner, döner; fakat yine de bitiremez!..

Şu dört kategori insanının hepsi de kendilerine göre haklıdır. Çünkü önlendeki hayat, «sen haksızsın!» diyemeyecek kadar dilsizdir...

Bu dilsizliğin çâresi de insanda gizlidir ama, gizini bilmez ki!..

İki semti birbirine bağlayan, işlek, görüşü iyi bir yol düşünün... Yıllar sonra yeni asfaltlanabilmiş bu yolun ortalarında bir yerde, bir vatandaşın mülkiyet iddiası çıkar ortaya!.. Ve vatandaşa, yargı organları, «sen haklısın» derler..

Yolun, sağı da boştur, solu da... Mevcut yolu bozmadan, vatandaşa, basit bir takas işlemleriyle mülkiyet hakkı teslim edilebilir... Vatandaş, buna rağmen yine direnirse; kamu yararına olan ve vazgeçilmez bulunan yolun bu kesimi istimlak edilebilir. Yola sahip çıkması gereken kamu kuruluşu, vatandaşın arsasının râyiç değerini ödeyip yolu kurtarabilir. Çünkü istimlak hakkı, çünkü istimlak yetkisi vardır...

Ne var ki, bu hak, bu yetki, rüşvet belâsıyla yön değiştirir... Dolayısıyla mevcut yol da yön değiştirir!..

Önceleri tatlı bir kıvrımla kıvrılıp bükülen yolun, sanki zorla kolu kırılır gibi, dönüşü, ters yöne bükülür: Ortaya, keskin bir (S) çıkar!.. Herkes eğri yollarını doğrulturken, bizler de doğru yolumuza böyle eğiltiriz işte! Kim ne diyebilir?!.

Şimdi yolun bu kesiminde, görüşü olmayan, çamurlu, çukurlu bir keskin (S) vardır: Adı stabilize, kendisi ham yol!..

Artık yolun bu kesimi, araçlar için de, yayalar için de bir sürü sakıncalar doğuran bir «tuzak yol»dur!.

Rüşvet belâsıyla yaratılmış bir tuzak yol!..

Nasıl ki, eroin ve benzeri uyuşturucular, büyük paralar kazanma hırsıyla, pek çok günahsız yavruyu, akibeti meçhul çukurlara itiyorsa; binlerce, yüzbinlerce, adını - sanını, milliyetini, ülkesini bilmediği insan kardeşleri için şuursuzca işkence, ıstırap, zulüm mezarları kazıyor; tıpkı bunun gibi rüşvet de sayısı belirsiz bir sürü insana, bilmeden, düşünmeden zulmetmektedir. Hayatı onlara

zehir etmektedir...

Yukarıda anlattığımız yolu düşünelim:

Her gün, her saat üzerinden rahatça gidip gelen araçlar, yayalar; şimdi bir «tuzak yol» olan bu kesimden geçerlerken, ilerisini göremedikleri için bir başka türlü işkenceyi; çukurlara girip sakatlanmamak için bir başka türlü işkenceyi; çamur deryâsına dalıp perişan olmamak için bir başka türlü işkenceyi, rüşvet belâsı uğruna, her gün yaşamaktadır, çekmektedir...

Rüşvet hırsıyla görevini, yetkisini kötüye kullanan bu zavallı, bu şuursuz insan; bilmeden, düşünmeden, kimlere, ne biçim kötülükler yaptığının bir an idrâkine varabilse; acaba yaptığı kötülüklerinin dehşetiyle yine ayakta kalabilir miydi?!..

Spatyom hayatının bir merhalesi vardır ki, er veya geç bu merhaleden hepimiz geçeriz...

Bu merhaleden, şuurumuz, dünyadaki dar şuurumuzun sekiz - on misli açılır.. Seyyaliyetimiz, sekiz - on misli artar... Bir kee hayat serilere doğru uzanabiliriz... Ve, bir kaç yaşantımızın muhasebesini yapabiliriz... Zaten durumumuz da artık bu safhadadır...

Her şeyi, bütün yaşantılarımızı, en ince ayrıntılarına kadar ve de tekrar yaşarcasına hatırlayan; bir anda, bir sinema şeridi gibi gözlerinin önüne getiren (mâlûl beynimiz değil), ruhsal yanımızdır burada...

Eğrisiyle - doğrusuyla, içerisinde tekrar yaşadığımız o bir kaç hayatın muhasebesi; eğer bir rüşvet uğruna, bilmeden, binlerce insan kardeşimizin, sâyemizde yaşadığı işkence, zulüm tablosunu yahut tablolarını çiziyorsa; bu durumda katlanmak zorunda kalacağımız vicdan azâbı, herhalde bir «Cehennem Azâbından» farksız olacaktır!

Yalnız rüşvet için değil; «pürüzsüz yürüyemediğimiz» her yol için düşünmemiz gerekir bu akibeti...

Şu uyanmamış idraklerimizin, şu karanlık şuurlarımızın, daha bizlere ne belâlar hazırladığını acaba kaçımız biliyoruz?!.

En büyük kamburumuz olan asıl cehâletlerimizi gidermek dileğiyle...

Duyulardışı Algılama Gerçektir

● Çev: Tamer BAŞKAN

Kaliforniya (USA) Anglikan E-piskopal Kilisesi eski piskoposu James A. Pike (54), 1 Eylül 1969 pazartesi günü Jerusalem'de bir araba kiraladı. Karısı Diana (34) ile birlikte, Judaea çölünün kuzey kısmından geçerek Ölü Deniz'e gitmek istiyordu. Hedef : Khirbet Qumran idi. Burası Tevrat ve İncil yazılarının bulunmuş olduğu ve kırklı yılların sonlarından itibaren meşhur olan yerdi. Altı gün savaşlarında İsrail, üzerinde Khirbet Qumran'ın da bulunduğu Ürdün'e ait toprakları ele geçirmişti. Yolculuk tehlikesiz gelecek gibi görünüyordu.

Uzun süre yol aldıktan sonra Pike, çöl yolundan çıktı. Biraz sonra araç kumlara saplandı kaldı. Evli çift, yanlarında içecek olarak yalnızca iki şişe Coca-Cola ile yürümeye başladılar. Fakat çok sürmedi. Pike'in gücü kesildi. Yakıcı sıcağın korunmak için bir mağaraya girdi. Diana biraz dinlendi, kendini topladı, ümitsizce vedalaştı ve yalnız başına sürünmeye başladı; istikamet : Ölü Deniz'di. Kocasını için yardım getirecekti.

On saatlik ızdıraplı bir tırmanıştan ve yıpratıcı engellerden sonra, bir iskân mahallesi olan Ain Fashka yakınlarında yere yığıldı. Orada kadını yol ameleleri buldular. Onu İsrail askeri üssü Kallia'ya (Qumran yanından geçerek yaklaşık 20 km. kuzeye) getirdiler. Orada Diana kocasının çölde herhangi bir yerde bulunduğunu bildirdi. Bitkin hali dolayısıyla yerini tam olarak tarif edemiyordu.

2 Eylül salı günü James A. Pike'ı bulmak için geniş bir arama

James A. Pike Çölde susuzluktan öldü.

faaliyeti başladı. İki yüz asker ve polis helikopterlerle, uçaklarla, jeep ve kamyonlarla yarıklarla dolu araziyi gün boyu taradılar. Araç bulunmuştu, fakat adam yoktu.

Bütün dünyadaki radyo ve televizyon istasyonları olayı bildiriyorlardı.

Bu arada Jerusalem'e geçmiş olan Diana Pike, 4 Eylül perşembe günü bir telgraf aldı. Gönderen : Arthur Ford (73) Philadelphia (USA), tanınmış medyom. Telgrafın içeriği şöyleydi: «Biraz önce kocanızı bir vizyonda gördüm. Kendisi çölde bir mağarada ağır hasta olarak yatıyor. Fakat yaşıyor.»

Aynı gün Jerusalem'de, İsrail'in «Fiziksel Deneyler Cemiyeti» başkanı olan bayan Margot Klausner şöyle bir bildiride bulundu: Kendisi duyu dışı algılama yoluyla öğ-

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

Medyom Ena Twigg Pike'nin ruhuyla ilişki kurdu.

rendiğine göre - bu sırada kalemi kendiliğinden yazmaya başlamıştı - James A. Pike baygındı. Mağaranın dar girişini bir çalılık gizlediği için, şimdiye kadar bulunamamıştı.

5 Eylül cuma günü, James A. Pike'ı daha önceden tanıyan medyom Ena Twigg Londra'dan telefon etti ve Diana Pike'a şöyle dedi: «James Pike'ı bu gece bir seans sırasında gördüm. Size üzülerek bildirmeliyim ki ölmüş bulunuyordu.»

Bundan yalnızca bir gün sonra, 6 Eylül'de bayan Pike'ın kendisi bir vizyonda kocasını gördü. Üzerinde çıkıntı teşkil eden bir kayanın altında, başı bir kayanın yarığına bitişik vaziyette, belden yukarısı çıplak olarak sol tarafının üstüne yatmıştı. Birden ruhunun bedeninden çözülmeye başladığını farkettiler - beyaz, bulut gibi bir madde ensesinden çıkıyor ve yukarıya doğru yükseliyordu.

Ertesi gün, 7 Eylül 1969 pazar günü Diana Pike'ın bu kez yerini tam olarak tarif edebilmesi sayesinde, James A. Pike, bayan Pike'ın kendisi 1 Eylül'de bırakmış olduğu yerden üç kilometre uzaklıkta bir yerde bulundu. Onu ilk önce İsrail'

li bir sınır polisi gördü ve söylediğine göre Pike aynen karısının onu vizyonunda görmüş olduğu biçimde yatıyordu. Ve susuzluktan ölmüştü.

Daha eskiden, 1967 yılındaki bir olayla da James A. Pike yine sansasyon yaratmıştı. O zaman Pike spirit Arthur Ford ile Toronto'da Kanada Televizyonu CBC'de karşılaşmıştı. Ona özel bir seans için ricada bulundu: «Bir yıl önce ölen oğlum ile temas kurmak istiyorum.»

Ford kabul etmişti. Hatta daha ileri giderek şöyle söyledi: «Hemen yapalım. Şimdi benim okült fenomenler üzerine bir canlı yayılım var. Celseyi televizyon kameraları önünde gerçekleştiririz.» Ve böyle yapıldı.

Pike'ın söylediğine göre, ilk evliliğinden olan oğlu Jim kendini New York'ta bir otel odasında vurmuştu. Ayrıntılar açıklanamamıştı. Gerçi Londra'lı medyom Ena Twigg ölmüş olan Jim ile bir temas sağlamıştı, fakat intihar olayı hakkında tam bir bilgi alamamıştı.

Artık Arthur Ford transa girmişti. Kısa, gerilim dolu bir sessizlik oldu. Ve sonra - Kanada'daki ve

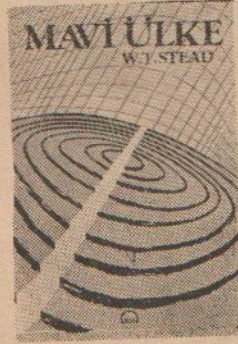
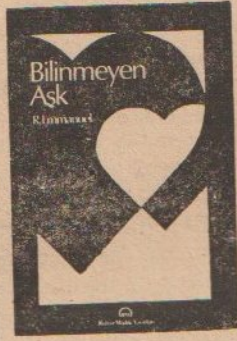
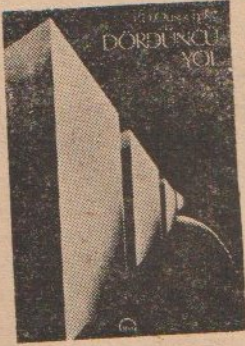
Arthur Ford, Amerikalı medyom: Pike'nin cesedini mağarada yatarken gördü.

USA'nın uzak köşelerindeki milyonlarca seyirci hadiseye şahit oldular - Ford'un ağzından genç bir erkeğin sesi duyuldu. Piskopos bu sesi ilk anda tanıdı: Bu Jim'di, oğlunun sesinin ta kendisiydi.

Ve Jim bütün hikâyeyi anlattı: Üniversitedeki ortak bir tanıdıkları vasıtasıyla uyuşturucu madde kullanmaya nasıl teşvik edildiğini, bundan kurtulmak için nasıl çaba sarfettiğini, otel odasında o kor-

kunç hatayı nasıl yaptığını: «Artık ne yaptığımı bilmiyordum. Bütün düşüncelerim bana çok anlamsız gözüküyordu. Tabancayı kaptım ve kendimi vurdum!»

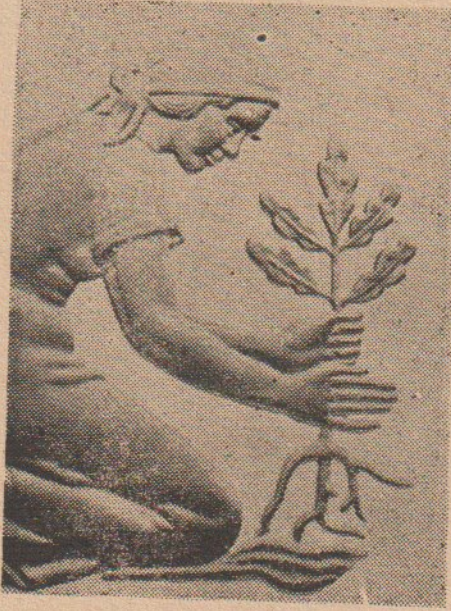
Böylece genç Jim Pike'ın öte âlemden yaptığı itiraf sona ermişti. Daha yayın sırasında, Jim'i tanımış olan kişilerden sayısız telefonlar geldi. Bu kişiler onun yaptığı açıklamaları en küçük detaylarına kadar tasdik ediyorlardı. (Neue Revue)

**Abone Olmakla
Ruhçuluğu Destekliyorsunuz**
Abonenizi Lütfen
Yenileyiniz

Çaba Ve Emek

● Erol KONYALIOĞLU

(Geçen Sayıdan Devam)

Çabalarımızın evren ahengine uygun olmasına yardımcı olan faktörlerden biri de, **şuuraltımızın temizliğidir**. Orada ne ölçüde intizam hakimse, müşahede, muhakeme ve kararlarımız da, o ölçüde isabetli olacaktır. Artık harcadığımız çabanın olayı hangi noktaya götüreceğini de biliyoruz demektir. Şuuraltımızdaki karmaşa geçmiş yaşamlarımızdan kaynaklanmaktadır ve tekamülümüz yararına olmak üzere bize karmik telâfiler yaşatan itici bir güçtür. Dolayısıyla bu gücü yok edemeyiz. Gerilim ve streslerimizi atıp tertemiz olamayız. Yaşadığımız her olay da ayrıca eski streslerimize ilâve olur. Bu durumda tutumumuz, şu-

uraltımızdaki yüklerin neler olduğunu tespit etmeye çalışmak, onlarla anlaşılıp bizim için yararlı; hiç olmazsa en az zararlı bir kanala sokmak ve yaşamımızda makul vicdan tatbikatları yapmak olmalıdır. Şuuraltımızdaki lekeleri temizlediğimiz ölçüde ruhsal tesirlere uyumumuz artar ve sezgilerimiz giderek gelişir ve berraklaşır. Sezgilerin gösterdiğimiz çabadaki rolünü ise biraz önce ifade etmiştik.

Hangi amaca yönelik olursa olsun, çaba harcadığımız konuyla kendimizi **aynileştirmemeliyiz**. Böylesi bir eş koşma, çabamız iyi niyete dayanıyor görünse bile nefsaniyetin ifadesidir. O veya bu şekilde egomuzu tatmin ediyoruz demektir. Oysa çaba harcadığımız olay bizim dışımızda vukubulmaktadır. Olaylar ve biz aynı şey değiliz ki... O bir araçsa ben de onu istediğim yere gitmek için kullanıyorum. Araba arızalanınca onu kullanan da hastalanmaz. Arızayı gidermeye çalışır, gideremezse arabayı değiştirir. Öyleyse, neden olayla bir oluruz da, işler iyi gidince sevinip, kötü gidince üzülürüz? Halbuki yapmamız gereken, olayı objektif bir gözle, ne kendimize palye vererek, ne de suçlayarak değerlendirmektir. Aksi takdirde iniş çıkışlı hissi tutumumuzla karşımıza çıkarılmış olan bu sınavı başarıyla veremeyiz. Yaşam deneyimiz bize karşılaştığımız olaylarla kendimizi özdeşleştirmemeyi öğretmelidir.

Gerçekten çabamızın ruhsal tekâmülümüze yarar sağlamasını istiyorsak, çabamızın hedefi kendi egomuzu sürekli olarak tatmin etmek değil, **başkalarına hizmet etmek olmalıdır**. Zaten tekâmül bakımından ileri olan varlıkların en belirgin özellikleri, kendilerini başkalarının tekâmülüne adanmalarıdır. Hepimiz yeryüzünde böylesi yüksek görevleri üstlenebilmek için talim görmekteyiz. Karşımıza çıkan her olayı bu gözle değerlendirerek İlahi İrade Yasalarını, ya da Kozmik Yasaları yavaş yavaş idrak etmeye başlarız.

Ne yazık ki, yeryüzü insanının bütün çabası genelde kendi nefsinin tatmine yö-

neliktir. Olayları kendi bakış açımızdan değerlendiriyoruz ve karşı karşıya olduğumuz farklı realitedeki insanların da tekâmül savaşında olduğunu hiç düşünmüyoruz. Halbuki olayı bir futbol topuna benzetirsek, kaleye golü hep biz atmak istiyoruz. Makbul olan takım oyuncudur ve başkasının gol atmasına ortam yaratmak centilmenliktir. Öyleyse, olayları sadece kendi açımızdan değil, o olaya katılan varlıklar açısından da görmeye çalışıp bir orta yol tutturmalıyız. Bütün çabalarımız bu esastan kaynaklanmalıdır.

Aslında bizim dışımızda vukubulan her olay, Yüksek Ruhsal Planlarca varlıkları terbiye etmek, kendi kendilerini tanıyıp bilgili, idrakli ve şuurlu bir hale getirmek amacıyla düzenlenmiş mizansenlerdir. Sanki canlı bir tiyatro sahnesindeyiz de, aktörleri bizler, yönetmen de Ruhsal İdare Mekanizmasıymış gibi. Rolümüzü oynayacağız fakat elimizde açık seçik bir metin yok, rol ezberimizde değil. Yani bencecek olursak irticalen oynuyoruz, içimizden geldiği gibi. Oynadıkça açılıyor, açıldıkça ustalaşılıyor. Yani, öyle usta olabiliriz ki, gün gelir bizleri de yönetmen sınıfına dahil edebilirler. Ama öncelikle iyi rol yapıp, başkasının rolüne engel olmamız gerekir, hatta diğer varlıklara zaman zaman süflörlük bile etmeliyiz. O halde çabalarımız başkalarının çabalarını kösteklememeli, tam tersine desteklemelidir. Ruhsal İdare Mekanizması irticalen oynadığımız oyunu bilerek oynamamızı beklemektedir. Demek ki, detayları her an değişen bu mizansen sadece benim egomu tatmin için, baş rolde oynamam için yazılmamıştır. Bu oyunda herkes figürandır ve baş rol de yoktur. Roller eşittir... Peki öyleyse neden olaylar içinde hırsla çabalayıp kendi isteğimiz yönünde gelişmesini istiyoruz? Neden olaylar hep kendi nefsimize hizmet etsin istiyoruz? Geçici rolümüzü haddinden fazla benimsiyoruz anlaşılın. Hangi cüretle başoyuncu tavırlarını takınıyoruz, hatta bazen bize rakip olacakları sahneden aşağı atmak istiyoruz? Buna tam anlamıyla

bilgisizlik denir. Yeryüzündeki her şeyi hakkıyla bilen Rabbimiz karşısında bir karıncadan farkı olmayan bizlerdeki böylesi bir tutum, ne büyük haddini bilmezliktir, ne büyük cahilliktir.

Olayları zorlamadan, olabildiğince makul vicdanlı ve sezgi ile zenginleşmiş bir çaba bizim için hayırlıdır.

5. ÇABANIN RUHÇULUKTAKİ ÖNEMİ VE SONUÇ

Çaba, bir işi yapmak için sarfedilen enerji, gösterilen cehit olduğuna göre, sebep netice zincirinin bir halkası da bu sırada teşkil ediliyor demektir. Herhangi bir çabanın neticesi, bir başka çabanın sebebi olacaktır. O halde biz kaderimizi harcadığımız çabalarla hazırlıyoruz demektir. Gelecekte karşılaşacağımız olayların tohumlarını biz daha önceki çabalarımızla atarız. Yani, ne ekersen onu biçiyoruz. Varlıklar kendi davranışlarından sorumludurlar. Hiçbir güç onların çaba harcamasına, dolayısıyla tekâmülüne engel olamaz.

Tekâmülümüze hizmet eden arzu ve ihtiyaçlarımızı tatmin etmek üzere belirli bir amaca ancak çaba sarfederek varabiliriz. Çabanın verimli olması, arzu ve ihtiyaç duyduğumuz şeyin bizim tarafımızdan iyi bilinmesine bağlıdır. Yani arzu ve ihtiyaçlarımız bilgimizle sınırlıdır. O halde bilgimizi artırmamız çabalarımızın kalitesinin yükseltecektir.

Tekâmül yolunda ilerlemekte olan varlıkların daha kapsamlı görevler yapabilmesi için çabalarımız, sevgi, fedakarlık, şefkat, merhamet, vicdan gibi üstün ruh halleri ile yoğrulmuş olmalıdır. Başka çıkış yolumuz yoktur. İstesek de, istemesek de, sonunda böylesi üstün çaba içinde bulunacağız, bu mukadderdir. O halde neden direnmek yerine, gönül rahatlığı ile hayra doğru işleyen evren çarkına omuz vermeyelim? Neden gücümüz nispetinde, olanca samimiyetimizle, hiç bir karşılık beklemeden bu işleyişe şuurlu olarak katılma çabası içinde bulunmalıyız?

Eşasen sorumluluk sahamıza giren her konuda, her işte göstereceğimiz samimi çaba bir ibadettir. Biz her işimizi Allah

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

... için RİM'in dünya insanlığı hay-
... planı yardımcı olmak
... için yapmalıyız. İyiniyetle yapılan ve
... bir nefsanियete hizmet etmeyen her
... çaba kutsaldır. Toplum içinde yerimiz ne
... olursa olsun, ne iş yaparsak yapalım, ister
... musluk tamircisi, ister çoban, ister
... doktor, ne olursak olalım işimize ve çev-
... remizdeki varlıklara karşı takındığımız
... tutum, harcanan çaba akıl ve vicdan ölç-
... çüleri içinde olmalıdır. RİM nazarında
... önemli olan harcadığımız çabadaki iyi
... niyet ve imanin derecesidir. Bir seyyar
... satıcının çabası, bir din adamının, bir
... mültimilyonerin, ya da yüksek mevki sa-
... hibi bir zatın çabasından çok üstün ola-
... bilir.

Materyalist görüşün İlahi İrade Yasa-
... larına aykırılığı açıktır. Zira onlar ça-
... bayı, vicdan ve aklın ahenkli bir sente-
... zi olan makûl vicdan anlayışı ile harca-
... mazlar. Tamamen akli ve bencildirler...
... Çabaları, başkalarının çabalarını kendi
... çıkarları adına istismar etme yönünde-
... dir. Hiç kuşku yoktur ki, bu bilgisizlik-
... leri bir gün bilgelige dönüşecektir. Şim-
... dilik nefsaniyetin pençesinde, ama tam
... tersine nefsaniyetin, onların pençesine
... düşeceği mutlu devirler yaklaşmaktadır.
... Biz böyle biliyor ve böyle aktarıyoruz. O
... halde şuurlarımızın üstün ruhsal plân-
... ların yardımıyla açılacağı zamanlar gel-
... meden kendimize çeki düzen vermeliyiz.
... Aksi takdirde büyük şok geçiririz, utan-
... cımız büyük olur. Neden direniyoruz?
... Neden hâlâ tembellik edip üstün ama-
... lara yönelik samimi bir çaba içinde de-
... ğiliz?

Dünyevi arzu ve ihtiyaçlarımızı do-
... yuma ulaştırmak için gözümüzü dört a-
... çıyoruz. Adeta yırtıcı bir kaplan kesili-
... yoruz. Hele bazı nefsaniyetten gözü dön-
... müş varlıklar, kendinden başkasına san-
... ki yaşam hakkı tanımıyorlar. Tamamen
... bencilce, tamamen egosantrik bir yaşam
... sürdürüyorlar. Sanki Dünya onların çev-
... resinde dönüyor.. Bütün çabaları, marazi
... bir tutumla kendilerini emniyete, gele-
...ceklerini garantiye almak amacına yöne-
... lik. Bu kişilerin yaşamlarını müşahede
... edelim. Er veya geç, muhakkak etkile-
... rini biçeceklerdir. Bunlar tipik inançsız

ve maddeci görüşün tatbikatçılarıdır. Oy-
... sa düşünmüyorlar mı, çıplak doğdular,
... çıplak öleceklerdir. Kimse spatyoma ka-
... zanmak için onca çaba harcadığı para-
... cıklarını ve mevkiini götürememiştir.
... Gereksiz ağırlıkları yüzünden onlar spat-
... yomda ıstırap verici sahnelerle karşılaşa-
... caklardır. Hakiki gibi sandıkları bu ima-
... jinatif görüntüler onlara zaman kaybet-
... tirecektir. Bu ıstıraplı spatyom yaşantısı
... ceza değil, o varlığın uyanabilmesi için
... sert bir uyarıcıdır.

Açıktır ki, bu varlığın kör gözleri a-
... cılıp da. gerçeğin farkına vardığı zaman
... tutumu değişecektir. Bedenimizin dışın-
... da ölümsüz bir ruhumuz olduğunu, ru-
... hun ezelden ebede tekâmül etmek mu-
... kadderiyle defalarca bedenlendiğini ve
... beden denen vasıtayı kullanarak onu ge-
... liştirdiğini, varlıkların müstakbel yaşam-
... larını önceki yaşamlarındaki çabalarının
... kalitesinin belirlediğini bilse, gerçekten
... bilse gene eski yaşantısını sürdürür mü-
... dü dersiniz? Hiç şüphesiz sürdüremezdi.
... Demek ki, bilgi eksikliğimiz, peşin fikir-
... lerimiz, eksik ve yanlış bilgilerimiz var-
... dır.

Yeryüzü insanının çağımızda sergile-
... diği manzara yürekler acısındır. Büyük
... çabalarla bir teknoloji geliştiriliyor ve bu
... teknoloji kullanılarak insanlar öldürülü-
... yor, karşı tarafa tekâmül etme hakkı ta-
... nınmıyor. İnsanlar istedikleri kadar
... maddi olanaklara sahip olsalar da, mutlu
... olamıyorlar. O halde sadece maddi arzu-
... ların tatmini insanı mutlu etmeye yet-
...miyor. Nereye baksak bilgi eksikliği ile
... karşılaşıyoruz. Daha doğrusu bilgi orta-
... dadır da, onu inceleme zahmetine katla-
... nıp kendimize maletme çabasını göster-
... miyoruz.

Görülüyor ki, eski bilgilerimizi re-
... vizyona tâbi tutmaya, ya da yenileriyle
... değiştirmeye ihtiyacımız vardır. Zaten
... Dünva realitesi, büyük bir şuur değişik-
... liği ile üstün bir realiteye geçişin arife-
... sindedir. Bu değişiklik bilgilerimize göre
... vicdanın nefsi altetmesiyle son bulacak-
... tır. Herkes yarı bilinçli, fakat idraksiz
... olarak bu geçişin hazırlığı içindedir. İn-
... sanlıktan istenen en önemli özellik bü-
... tün bu bilinç ve idrak faaliyetinin bir

arada ve topyekûn ortaya çıkmasıdır. Öyleyse herbirimiz teker teker kendi şuur temizliğimiz ile meşgul olmalıyız. Bunun için de;

a) Hislerimizi ve görevlerimizi birbirinden ayırd etme gücünü elde etmeliyiz.

b) Fikirlerimizi birbiriyle bağdaştır- malı ve şuur bütünlüğü kazanmalıyız.

c) Her davranışımızda vicdanlı olmalıyız. Öyle ki, vicdanlı davranış bir zorunluluk değil, doğal bir akış olmalıdır.

Böylece diyebiliriz ki, harcadığımız çaba, bizi ruhsal yönden geliştirme ve gidererek şuurlu bir görevli olmamız yönünde olmalıdır.

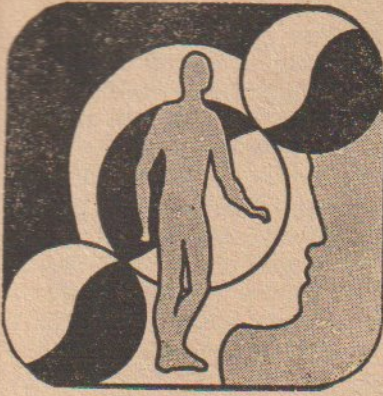
Çabanın bize gerçekten yararlı olabilmesi için yetkin bilgiyi ruhçuluktan başka hiçbir kaynaktan elde edemiyoruz. Ne felsefe, ne doktrinler, ne de dinsel öğretiler doyurucu bilgi veremiyor. Aslında sapık olmamak şartıyla hepsinin dayandığı temeller aynidir, fakat hayatı ve ötesini bütünüyle açıklayamamaktadır. Bilgileri kısıtlı olup sembolik anlatımlar vardır. Oysa her konuda daha doğru olan, spiritüel bilgi içinde mevcuttur. Öylesine sağlam temellere oturmuş, öylesine geniş ve gelişmeye müsaittir ki, varlıkların evren âhengine uygun bir yaşam sürdürebilmeleri için ona müracaat etmeleri kendi yararlarıdır.

Aslına bakılırsa ne yaparsak yapalım, nasıl ve niçin çaba gösterirsek gösterelim, sonuç olarak bütün düşünce ve fiillerimiz Tanrısal Yasalar içinde cereyan eder. Başka türlü söz zaten elimizden gelmez. İyi de, kötü de hayra yöneliktir. Amaç, iyinin ve kötünün idrakine varıp Evrensel Sibermetik Dengede şuurlu olarak hizmet görmektir. Bu amaç bizler için şimdilik çok uzaklarda olduğundan Dünya realitesini yaşayan bizlerin görevi, akıl ve vicdanımızın rehberliğinde, ayaklarımızı yere sağlam basarak, sürekli çaba harcayarak bilgi almak, tatbikatını yapmak ve bilgiyi aktarmaktır. Ufuktaki yüce amaçları sezmenin yanında

daha yakın ve mütevazî hedeflere ulaşma çabası içinde olmak, bizler için en makûl olanıdır. İşe en yakınımızdaki dağın zirvesine ulaşmakla başlamalıyız.

Bir dağın zirvesine ulaşmayı plânlanmış bir dağcıyı gözönüne alalım. Zihni bir çaba sarfederek yapacağı işleri adım adım plânlar, her türlü ihtimali hesaba katarak gerekli malzemeyi sırt çantasına yerleştirir ve yola çıkar. Dağın yamacına ulaşmak için bir otobüse biner ya da kendi arabasını kullanır. Dağcı şimdiye kadar sınırlı miktarda enerji kullanmıştır, fazla yorgunluk vermeyen hafif bir çaba harcamıştır. Çünkü yol dümdüzdür ve henüz ciddi engellerle karşılaşmamıştır. Bilinen bir yoldan, bilinen metodlarla, birçok kişinin ortak çabalarıyla oluşmuş bir sistem içinde adeta otomatik bir tarzda tırmanacağı dağın eteklerine varmıştır. Benzetecek olursak, otomatizma içinde yaşayan varlıklarda çaba faktörü çok cılızdır. Çünkü onlar kendi irade ve şuurlarıyla pek davranamazlar. Ruhsal enerji seviyeleri düşük olduğundan yaptırım gücüne sahip değildirlen. Alın teri dökerek ilerleyemezler, kendi göbük bağlarını kendileri kesemezler. Onlar şeriatle çevrili bir çember içinde bir süre kalmak zorundadırlar. Sınırlı bir alanda sınırlı bilgiyle kalan varlıkların sarfedecekleri çaba da, cılız ve sınırlıdır.

Tekrar dağcıya dönelim. Artık tırmanış başlamıştır. İş başa düştüğünden sarfedilen çaba da artmaktadır. Bütün zihinsel ve bedensel gücünü seferber eder. Kendi kendinden sorumludur. Zirveye varmak için en uygun yolu dağcılık bilgisine göre seçmeye çalışır. Elleri kanar, üşür. Artık harcadığı çaba iyice artmıştır. Amacı öylesine belirli, amacına varmak için azmi öylesine büyüktür ki, çaba harcarken çektiği ıstırapları önemsemmez. Yine benzetecek olursak, çaba ıstıraptır diyebiliriz. Öyle ya, dağcı zirveye giden yolda iyice hırpalanmaktadır. Demek ki, Dünya insanı tekâmülünü ıstıraplarla sürdürmek zorundadır. Çünkü tekâmülüne hizmet eden arzuları vardır. Bu arzuları doyuma ulaştırmak için çaba harcamalıdır. Çaba harcarken de ıstırap çeker. (Devamı 38. Sayfada)

İnsanın Gelişimi

• M. Ali USTA

(Geçen Sayıdan Devam)

TÖRENLER : Ekin ekerek yaşayan insanın, ilgili olduğu ilahları, yılın bir takım mevsimlerinde daha fazla hatırlamasını son derece tabii görmek gerekir. Bahar mevsiminde tohumlar ekiliyor, yaz mevsiminde ilk meyveler toplanıyor, sonbaharda ekin biçiliyordu ve bu yüzden bu mevsimler bir çok ayinlere şahit oluyordu. İptidai çiftçi bilhassa bu mevsimlerde alakalı ruhların veya kuvvetlerin iltifatına lâyıf olmak için her gayreti gösteriyor ve bu yüzden bu mevsimlerde büyük törenler yapılıyordu.

Bir zamanlar, bu mevsim ayinleri, kaleme alınmayacak kadar yüz kızartıcı idi.

Çünkü iptidai çiftçi, kendisi nasıl çocuk yetiştiriyorsa, ilahların da mahsulleri öylece yetiştirdiklerini sanıyordu ve ruhların yapacakları işi hatırlatmak, yahut bunların vazifelerini unutmamalarını temin için, bizzat kendi tarlasına gidiyor ve orada, onlara bu işin nasıl yapılacağını gösteriyordu. Bu yüzden mevsim törenlerinde cinsi münase-

betler kurmak bir fazilet sayılıyordu. Erkekler ve kadınlar kırlara giderek, birbirleriyle aleni olarak yatıp kalkıyordu.

Bu hareket daha sonraki devirlerde mabetlere de girmeye başladı... Mabetleri idare eden din adamları birkaç bakire alarak mabetlere giriyorlar ve kendi yaptıkları tanrı şekilleri önünde bu bakirelerle münasebetlerde bulunuyorlardı. Bu mevsim törenlerinde erkeklerle kadınların yatıp kalkmalarından ayrı olarak, bir sürü adaklar da adanıyor, insanlar yahut hayvanlar kurban olarak sunuluyordu. İlkönce ilahlara adaklar adamak son derece kaba bir şekildeydi. Meselâ, su ilahına ait olan adaklar suya atılıyor, toprak ilahına ait olan kurbanlar toprağa gömülüyor, göküzü ilahına ait olanlar ise vakılarak dumanları göküzüne gönderiliyordu. İnsanlar giteide bu avinlerin de bir fayda vermediğini görünce karma karışık ayinler icat etme yoluna gitmişlerdir. Örneğin kurban edilecek hayvanın bir parçası teshir ediliyor, hayvanın kanları mezbahanın ötesine berisine serpilirdi. İspanvol istilâcılarının anlattıklarına göre Aztekler'de bir günde 20 000 kişinin ilahlara kurban edildiği olmuştur. Yine bazı Güney Amerika kabilelerinde, kurbanın derisi canlı canlı vüzülür, rahip o deriye sarılarak dans ederdi. Ve avinin su veya bu safhasında dualar ediliyor, isteklerde bulunuluyordu.

İlahlara yaklaşmak için icat edilen merasimler zamanla o kadar karmaşık bir hale getirildi ki, avamdan bir adamın bunları aklında tutmasına imkan yoktu. Bu işleri bilen birinin yapması gerekirdi. İnsanların nasıl daha önce büyütücü avinleri yapmak için büyütüclere ihtiyaçları var idiyse, şimdi de avni avinleri yapmak için kâhin ve rahiplere ihtiyaç duymaya başladılar. Böyle-

ce ruhbaniyet de meydana çıktı ve büyük bir nüfuz kazandı.

İnsanı mevsim mevsim ayınlar yapmaya sevkeden zınniyet onu, kendi şansı hayatının bir takım devirlerinde, birtakım merasimler yapmaya sevkemiştir. Mesela yeni doğan bir kışı hesabına ilâhların teveccününü kazanmak için bir şeyler yapmak lazım geldiği zannediliyor, şu veya bu şekilde bir adak acağıyor veya bir kurban takımı ediliyor. Daha sonra doğan kimse-nin buluga ermesi üzerine daha başka bir şeyler yapmaya lüzum hissediliyor. Bir suru merasimler yapıyor, genç erkek ve kadınlar kabile azangına ve kabile ilâhlarının hıma-yesine layık olduklarını isbat etmeleri için ağır imnanalara sürükleniyorlardı. Daha sonra evlilik sırasında da bir çok ayinler yapmaları gerekiyordu. Evlenmenin en birinci nedeni çocuk yetiştirmek olduğundan, ilâhlar layıkiyle tatmin edilemezse, bu hedefin gerçekleşmeyeceği zannediliyordu. Hıristiyanlıkta doğan bir çocuğun hıristiyan sayılacağı için vaftiz şartı, İslâm'da çocuğun isminin Kur'an okunarak uç cere kulağına soylenmesi, nikahın bir rahip veya hoca tarafından kıyılması, yoksa din bakımından gayri meşru sayılması hep bu izlerin yansımasıdır. Bir Afrika kabilesi olan Bantularda, büyücü doğumdan sonra yapılan bir törende bebeğe bir isim koyar. Bebeğe isim konulmazdan önce bebek hayat gücünden yoksundur, isim konulana kadar onun hayvansal bir hayat yaşadığı kabul edilir. Görülüyor ki zamanımızda bile insanoğlu olarak bazı bakımlardan geçmişi biraz tadilatlarla düzelterek günümüzde de yaşıyoruz.

İLAHLAR BÜYÜYOR : Zamanla büyük ilâhlar vücuda getirmek devri başladı. Kabile reisi nasıl zamanla kral olduysa, kabilenin fetişi de zamanla ilâhlaştı. Çobanlık-

tan çiftçiliğe geçiş kargaşasını atlatılabilen ilâhların durumu da tehli-kedeydi ve bunların yok oluş nisbe-ti gittikçe artıyordu. Çünkü insanların hayatı büyük bir değişikliğe uğruyor, bu değişiklik ilâhları da etkiliyordu. Bu dönemlerde kabileler birbirlerine karışmaya başladı, İstîlâlara karşı gelmek, toprakları sulamak için tesisler yapmak ihtiyacı kabileleri birbirine yaklaştırdı. Bu yaklaşma kabile âdetlerinin, masalların, ilâhların birbirine karışmasını doğurdu. Bu karışma sonunda yeni yeni ilâhlar ortaya çıkmaya başladı, iki veya üç ilâhın özelliklerini de kapsayan, onlardan daha üstün sayılan ilâhlar doğmaya başladı.. Nüfusun artmasıyla köyler kasaba olduktan ve şehir devletleri kurulduktan daha da sonra milletler teşekkül etti, imparatorluklar vücuda geldi. İmparatorluk yöneticisinin ilâhı, diğer küçük devletlerin ve vergiye bağlanan devletlerin ilâhlarından üstün olup çıktı. Diğer küçük ilâhlar da büyük ilâhın etrafını çevirerek onun ailesi olup belirli bir hiyerarşi kurdular.

Önemli bir nokta, en kudretli ilâhın, medeni insana dehşet vermediği halde en kaba bir putun dahi iptidai insanları tir tir titrettiğidir. Çünkü zaman sayesinde insanın içinde hüküm süren korkunun şiddeti kırılmıştı. O zamanlar insan, içinde bulunduğu âlemi kontrol etmekten çok uzak bulunmakla beraber iyi kötü bu işi ele almış ve bu işin hakkından gelebileceğini göstermeye başlamıştı. Bu yüzden gün geçtikçe, dünyasını daha az korkunç görmeye başlıyordu. Çünkü insan taptığı ilâhları dost ve ortak tanımaya ve bunlara karşı gösterdiği saygıyı, kendi nefesine karşı duyduğu saygının bir tecellisi olarak görmeye başlamıştı. Ve milletlerin ilâhları, milletlerin mukaddes rehberleri ve semavi hükümdarları olmuşlardı.

İnsanın Gelişiminde Uygarlığın Etkilemeleri

• Ahmet HIZVEREN

Şüphesiz tarih değerlendirmesi ve anlayışı herkese göre değişmektedir. Fakat tarihe, belirli uygarlıklar açısından bakmak ve senteze gitmemek bir eksiklik meydana getirecektir. Bu bakımdan, tarihe insanlığın ortak gelişimi hikâyesi olarak bakmak doğru olur sanırız.

İnsanın, kendisini ve insanı tanıması uzak geçmişi bilmesine bağlıdır. O halde tarihi de bilmek gerekiyor.

İnsan, tarihi öğrenmekle neyin farkına varabilir? neyi anlayabilir? Şöyle cevap vermek mümkündür: İnsanlığın serüveninde rahatlık ve güven hiçbir zaman olmamıştır. O halde buradan bir anlam çıkartmak mümkündür. Dünya insanının içinden geçtiği ve geçmekte olduğu rahatsız ve güvensiz ortam, onun Dünya içindeki tekâmül kaderidir.

İnsan, güvensiz ve rahatsız fakat değişken niteliği olan insanlık macerası içinde gelişimini sürdürmektedir.

İnsanlık tarihinde çeşitli görünümdeki uygarlıklara rağmen hepsinde ortak bir nokta dikkati çekicidir. Yani toplumun kişilerine aile ferdi gibi bakıp uyumu sağlamak prensibinden hareket etmek, uygarlığın doğmasına ve gelişimine neden olan prensip vardır. Bir tarihinin dediği gibi, «Her uygarlığın ardında vahiyle varılmış bir görüm vardır.»

Öyleyse denebilir ki, insanlık tarihinde uygarlıklarda çeşitli açılardan olmak üzere evrensel bakış olduğu sürece, kısa da olsa rahat ve güvenli bir ortamı da idrak edebiliyor.

Objektif bir araştırma şöyle birkanıyı ortaya çıkarmaktadır: İnsanların

kurdukları uygarlıklar manevî bir gelişim sonucu kurulmuşlardır. Çünkü her yeni doğan uygarlık mevcut kültürden doğmadığı gibi mevcut kültürleri de gelecekte bir güce sahip olmaktadır.

Dünya insanlığının bilinen tarihi içinde, kökeni bilinmeyen ve şimdiki anlama yakın büyük ve etkili uygarlığı, önce Mezopotamya denilen bölgede meydana gelmiştir.

Tarihi verilere göre bu bölgedeki insanların dağınık bir yaşam sisteminden, tarıma bağlı ve düzenli bir çalışma sistemine geçtiği görülmektedir.

Geçişin zorlukları, teknolojik bilgiler, verimin giderek artırılması, ürünlerin pazarlanması, sosyal ve hukukî tatbikatların zorlukları göze alındığında, bu işin, bilgi düzeyi belli olan insanlar tarafından yapılamayacağı ortaya çıkmaktadır.

Başka deyişle, tasavvurun üstünde otoriter, yönetici, yetenekli bir azınlığın gerekirliği dikkati çekicidir.

İşte böyle yönetici bir azınlığın, bütün toprakların Tanrıya ait olduğu düşünce ve davranış aktarımının sonucu zor olanın üstesinden gelinmiş ve bir uygarlık ortaya çıkarılmıştır.

Tarih içinde uygarlıkların doğuşlarının bağımsız etkinliklerine karşın, uygarlığın yıkıldıktan sonra kültürünü uzun süreler yaşatabilmesi imkânsız olmuştur. İstisna olarak bazı kültürlerde ise doğmasına neden olan unsurun, dağıldıktan sonra da yaşatılması, o uygarlık kültürünün yaşamasını sağlamıştır.

Genel olarak bakıldığında, bir uygarlığı doğuran unsurun manevî etken olmasına rağmen, insanlar, meydana getirici etkeni yozlaştırıp ortaya çıkan değer araçlarla kendine tapınma içine girebilmektedirler.

İşte insanlık tarihinde her zaman görülmüştür ki, kendi içinde kısır döngüye giren her uygarlık bir süre sonra başka bir güçle darbelenmektedir. Ve içinde bulunulan insanlık tarihinin özellikle İsa öncesi devresinde görülen savaş ve şiddet etkenliği, insan varlığının koyu bir otomatizma gereksiniminin sonucu olarak hasıl olmuştur. Zira derin takıntılar içerisinde kalan insanların başka bir re-

aliteye geçmeleri için şiddet ve savaşın yoğunluğu kaçınılmaz sonuçtur.

Otomatizmanın ilginç örneklerinden birini İsa öncesi Grek toplumunda görmek mümkündür. Meselâ, şiddete karşı çıkmak şüphe çekici bir davranış, entrika meşru korunma yöntemi, sorumsuzca davranış kahramanlık, entrikada başarılı olmak zekâ ölçüsü, insanlara hizmet etmek tantanalı lâf etmeye dönüşmüş ve mevcut hiçbir manevi gücün, üzerlerinde etkisi görülemeyen geniş bir insan topluluğunun, her çeşitten kötülüğün içine girdiği görülmüştür. Ve deterministik sonuç olarak meydana gelen şiddet ve savaş, insanları aynı zamanda başka bir seçeneğe yönelten etken olmuştur.

Uygarlıkların da fertler gibi belli bir süre sonra ayrışmaya girdiklerini düşünürsek, uygarlıkta meydana gelen sapmanın ferde yansımalarının bir çöküntü görünümünü vereceği belli olur. Çöküntünün en belirgin tarafı acıdan kaçmak ve onu inkâr etmektir. Zira uygarlığın nimetleri aynı zamanda bir rehaveti de beraberinde getirmektedir.

Oysa acıya göğüs germek ve onu inkâr etmemek, kişinin kendisini yenilemesine yardım edeceği gibi her türlü çöktürücü ve ayırıcı etkilere de karşı çıkarır. İsa'nın «Benim yolumdan gelmek isteyen varsa kendini inkâr etsin» sözü bu yönden de çok anlamlıdır.

Çökmüş olan bir uygarlığın yerine başka bir uygarlığın doğuşu, bu doğuşa katkısı olan fertlerin her türlü meşakkat ve acıya tahammüllerinin imân seviyesinde bulunmasıyla olmuştur.

Değindiği gibi hiçbir uygarlık madî olanaklarla kurulmamış ya da çöktüğünde bu olanaklarla kurtulmamıştır.

TEKÂMÜLE YÖNELİK EĞİTİM

İnsanlığın uygarlık tarihine bakıldığında şöyle bir soru sormak mümkün: Kurulan her bir uygarlık bir amaç mı ya da daha ileriye dönük birer araç mı idiler?

Aslında insanlığı gelecekteki birliğe yönettici vazifeyi üstlenmiş araç olarak kurulan uygarlıklar, ne yazık ki bir süre sonra Dünya'nın tek evrensel söz-

cüsü görünümünde kendilerini sunmaya ve muhafazaya başlamışlardır.

Bunun sonucu, geleceğe açık olmayan bir uygarlığın çöküş belirtileri de, yeni bir uygarlığın silahlarını değil fakat kendi uygarlığını meydana getiren silahlarının kullanımını olmuştur. Bir uygarlığın göçüş belirtilerinden biri de, kendini belirleme çabasında bulunmayışlarından kaynaklanmaktadır. Böyle uygarlıklar taşlaşmış ve ütöpik bir sınır içinde yaşantılarını sürdürmüşlerdir.

Her bir uygarlık doğuşundan itibaren, gelecekteki insanlık uygarlığı için bir araç vazifesi görürken, bir süre sonra kendine yönelik amaca dönüştüğü ifade edilebilir. Fakat şunu belirtmek yerinde olur: İnsan varlığı ne tür gelişim içinde olursa olsun, bir yandan nefsanîyetin deneyimleri yapılırken diğer yandan R. İ. M.'nin öğretim sistemi de bu deneyimler içinde yerini bulur.

İnsanlığın içinden geçtiği uygarlık içi baskı ve uygarlığın dışından gelen baskılar, kişide eğilme ve bükülmeler meydana getirir. Hiçbir uygarlık bir topluma ait sayılamayacağı gibi, bir uygarlığın kalıcılığını ve değişmezliğini savunmak otomatizasyondan başka birşey değildir.

Sürekli gelişim ve değişim içinde bulunmak, bir uygarlığın aslına uygun yani bir araç olarak insanlığa hizmeti oluyor diye düşünülebilir. Ancak uygarlığın ortaya çıkışından sonra bunun itici gücü insan olduğuna göre, insan varlığının, kendine ve çevresine çok yönlü açılardan bakması bir gereksinim olmaktadır.

Ancak bu yönde verilen bir eğitim ve öğretim, uygarlığı kendine yönelik amaçtan kurtarabilir.

GELİŞİMİ VE DEĞİŞİMİ SAĞLAYICI İTİLİM

Her insan, her topluluk ve her uygarlık bir tesir kuşağı içindedir. Yani, içinde bulunulan tekâmül realitesinin meydana getirdiği ihtiyaçtan ötürü neşredilen tesirlerin uyum hali, sonuçları üzücü olsun veya olmasın insanlar bunun

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

dışında olamazlar. Meselâ, Azteklerin ve İnkaların içinde buldukları tekâmül realitelerinin meydana getirdiği ihtiyaç, onların feci bir şekilde yok olmalarını gerektirir bir uyum hali idi. Roma uygarlığı realitesi ihtiyacı ise Hıristiyan uygarlığı uyumunu getirmiştir.

Beşeri duyguların insan-üstü bir gerçek olarak yansımaları görüldüğüne göre, Göksel kaynaklı öğretilerin, uygarlıkları etkilemeleri de insan-üstü etkilemeler olarak görmek yerinde olur.

Şöyle bir soru sorulabilir: Uygarlıkların sürekli gelişim ve değişimini sağlayıcı itilim ne olmalıdır?

Bilindiği gibi, insan varlığının özündeki üç önemli itilimden biri 'Tanrını bileceksin'dir.

Tanrını bileceksin sözü çeşitli kutsal öğretilerde ayrı ayrı fakat aynı yönelmişlik içinde söylenmiştir. Meselâ, merhametli, yardımsever, hayırsever, duygudaş olmak gibi. Buradan hareketle şöyle söylemek mümkün olmaktadır: Evrende süreklilik prensibine bağlı olarak gelişme ve değişme vardır. Dünya insanı da bu prensibin dışında değildir.

O halde sürekli değişim ve gelişim içinde bulunabilmek, ister inanç veya şeriat ya da bilgi yolu olsun, kişinin Tanrıya yönelik olması, durumun çok önemli bir kaynak noktasıdır. Çünkü ufka her yaklaşımın çaba ve sevinci, yeni bir ufku meydana getirmesiyle insan varlığı süreklilik içinde gelişim ve değişim göstermektedir.

Bu bakımdan denilebilir ki, uygarlıklardaki meydana gelen rahatsız edici sapmalar, bir ufuk'un rahatlatıcı tesirindeki takılmalardan ötürü başka ufukları görmek istememe tembelliği olmaktadır. Evren sürekli devinim halindedir. Dünya insanı ne denli takılıp kalmak istese de, ona, takıldığı yerden çıkartıcı bir uyarım mutlaka verilmektedir.

İnsan varlığının Tanrıya yönelik hedefinde, hem ruhsal enerjinin gelişimi ve değişimini ve hem de dünyasal değişim ve gelişimi görmek mümkündür. Çünkü, süreklilik içindeki amacın ötesindeki amaç Tanrıya yöneliştir.

Dünya insanı, nesnelere hakikatını her devirde daima aramıştır. Zira, Dünya hayatının gerekçesini anlamak istemiştir. Belirtildiği gibi amaç ötesi amaçla hareket edildiği sürece, Dünya hayatını anlama yolunda olunmuş fakat hareket durgunluğa dönüştüğünde de bozulan ve yıkılmak üzere olan uygarlık, yerini bu kez realitesi başka, bir amaç ötesi amaç itilimine bırakmıştır.

BİLGİ AŞAMALARI

Kişinin, yaşadığı toplumun ve çevresinin düzeyi üstüne çıktığı nasıl bellidir?

Tarihin her döneminde görülmüştür ki, bu ancak, kendinin yine kendisi üzerinde elde edeceği gücü ile olmuştur. Çünkü biz biliriz ki kişinin kendi içinde kuracağı âhenk, kendi dışındakilerle de bir âhenk ve ilişkiyi geliştirecektir. Bunun için, İlahî bir tesir olan ve kişilerde tezahürleşen vicdanların baskı altında tutulmaması çok önemli bir durumdur.

Fakat ne yazık ki tarih boyunca amaç ötesi amaç özdeyişi ile Dünya insanlığına verilen bilgiler bile bir süre sonra kurumlaştırılarak ve de dünyalaştırılarak, insanların vicdanlarıyla çatışma durumuna da sokulmuştur. Ancak, vicdan tezahürleri ilâhî bir tesirdir. Baskı altına alınmaz.

Vicdan tesirlerini bilgiye dönüştürmek çaba ve eğilimini göstermeyen kişiler bir süre sonra, bilgileri kurumlaştırılanların safında vicdana karşı cephe almış duruma girerler ve girmişlerdir.

İnsanların her devirde bir Tanrıya yönelmişliği olmuştur. Fakat bu hedef insanlığın kendi gücüne güvenmeye dönüştüğünde felâketler kaçınılmaz olmuştur. Çünkü meydana gelen kendini beğenme, insanın görüşünü karartır ve amacın ötesindeki amacı göremez hale getirir.

Kutsal metinlerin yol göstericileri, öğretilerini niçin toplumsal ilişkiler açısından değil fakat kişilere yönelik yapmışlardır?

Toplumsal kurtuluş ve gelişim de kişilere bağlıdır. Kişiler tek tek kendi ü-

zerlerinde kuracakları egemenlikleriyle, kendi bütünlerinin diğer parçası olan ruhsal gerçeklikleriyle bir temas kurabilirler.

Tarihte bütün kutsal öğretilerin ortaya çıkmasından sonra yanlış değerlendirilmelere gidilmiş, öncelikle ve gerçekte bireysel açıdan değeri olan bilgiler önce kurumlaştırılmış ve sonra da Dünyalaştırılmışlardır.

Giderek öğretilerin toplumsal eleştirileri yapılamamış ve bu yasak kişiye kadar yansımıştır. Yani, kişinin kendi inanç ve çabalarına karışmalar olmuştur.

Oysa ki kişinin bir kutsal öğreti üzerindeki kendi değerlendirmesi ve buna bağlı olarak uyum sağlaması bir hedeftir.

İnsan var olduğundan bu yana, niçin kendisince kutsal olan değerleri aramış ve sahip çıkmıştır?

Biz buna, insanın özündeki itilim olan üç bilgidir diye cevap verebiliriz. Bu itilimin tezahürleri realiteler olarak her devirde değişmiştir. Bazı kimselerin söylediği gibi, Tanrıya yönelmişlik bir bilgisizlik değildir. Çünkü bu itilimde sürekli gelişim ve değişim vardır. Bu itilime kulak vermeyen insan varlığı, geçmiş kükümseyen bir kibirlilik içine girerken bilgisizlik ve yolu şaşırılmışlık da kaçınılmazdır.

Tarihsel gelişimlerin insanı etkilemesinden doğan kibir ve küçümsemenin kaynağı ne olmuştur?

Önemli realite değişimleri diye cevap vermek mümkündür. Meselâ, sanayileşmenin rayına oturduğu ve giderek süratini arttırdığı 18'nci yüzyıl ve sonrası ortaya çıkan teknolojik gelişim, insandaki, kendisinin akıl erdirmesi gereken manevi yönünü de giderek büyük ölçüde etkilemiştir.

Bu etkilenmenin en kötü yanı da geçmişle olan bağın kopartılması olmuştur. 16'ncı yüzyılın fetihleri, keşifleri, keşifleri, teknolojik uygarlığın itilimleri. Fakat teknolojik uygarlığın itilimi nasıl bir kültür ve uygarlık yaratabilir?

Teknolojik uygarlık tek başına insanların sorunlarını çözememekte, sadece geçici bir rahatlıkla oyalamaktadır.

Diğer yandan mevcut diğer eski kültür ve uygarlıklarla da bir senteze gidilemez. Zira onların, teknik uygarlığın bağımsızlığı uyaran etkisiyle bağdaşamayacak realiteleri vardır.

Kişinin kendisi ile kopuk ilişkisinin düzenlenmesi ve insanlığı bu kez tek realite çevresinde yeni bir atılma sokacak kültürün gereksinimi, Dünya'nın her yerindeki çeşitli çalkantıların yansımalarından hissedilmektedir. Fakat bu kez meydana gelecek kültür tüm Dünya insanlığını etkileyeceği için, bilinenlerin dışında bir kültür ve onun uygarlığı olacaktır.

Ancak ortada bir sorun var. Tüm insanlığın böyle bir kültüre girebilmesi için bütün benimsenmelerini atması gerekmeyecek midir? Zira aksi takdirde insanlar bir realite çevresinde nasıl birleşebilirler?

ŞİMDİKİ VE GELECEĞE YÖNELİK İNSAN

Hakikate giden ve ortak noktaları olan üç unsura dikkat etmek gerekir. Bunlar, görüntüleri başka fakat hedefi aynı olan, bütüne yönelik dengeyi sağlayıcı unsurlardır: 1. Ölmesini bilmek, 2. Benliği denetimde tutabilmek, 3. Birleşik realite içinde olabilmek, diye sıralamak mümkündür.

İnsanlar bütün ayrılık ve zıtlıklarına rağmen, kendilerini bir araya getirecek çaba ve samimiyeti çıkarttukları takdirde, birleşik bir realite yolunda olacakları bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır.

Şimdiki insanlığın sürekli dış olaylarla meşgul olması, buna bağlı olarak ölümü düşünmeye dahi vakit ayıramaması ve dolayısıyla insanlar arasında meydana gelen birbirlerini hırpalayıcılıkları ve yine bunlarla beraber senkronize olmuş derinden sarsıcı olaylar, onları şaşkınlığa sürüklemektedir. Ve insanların içi ile sözleri, sözleri ile davranışları sürekli uyumsuzluklar içinde süregitmektedir.

İnsanlığın başka ve yeni bir idrak realitesinin eşliğinde olduğu ve şimdiki varlıkların fonksiyonu ve gerekliliği, giderek nesli tükenen varlıklar benzeşimine gireceği söylenebilir.

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

İnsan varlığı birçok devreler içinden geçerken kazandığı psişik güçlerin kendi özüne yansımaları vardır. Kazanılan bu ruhi güçte varlığın kendinden türeyecek, nesli etkileyici unsurlar sözkonusudur.

Ruhsal varlığın üç buut içerisindeki tezahürü ile birlikte nefsanî, tutkusal eğilimler, ruhsal tekâmülün ketmedici

unsurlarıdır. Buna bağlı olarak kişinin mücadelesindeki gerçek amacın, yolunun üstündeki ketmedici unsurları kaldırmak olduğunu söyleyebiliriz. Bu taktirde bilinen idrakin dışında var olan ve tarifi mümkün olmayan doğru, insan varlığındaki sezgi ile anlaşılır olacaktır.

*Uzayın derinliklerindeki
sırlara ortak olmak ister misiniz?*

O halde

PLANET

EVRENDE ZEKİ HAYAT

okumalısınız.

(Başararı 31. Sayfada)

Örneğimizdeki dağcının diğeri bir özelliği üzerinde duralım. Artık otomatizmadan, şeriattan kurtulmuştur. Önünde rahatça yürüyebileceği asfalt yollar, her ihtiyacını karşılayacak modern araçlar yoktur ve dağda şehir kuralları da pek geçmez. Yeni ve zorlu bir ortam içerisindedir. Zirveye giden yol gerçekten zorluklarla doludur. Kendi kurallarını bilgisi ölçüsünde kendisi koymalıdır. Öylesine çaba harcamaktadır ki, arada bir otomatik yaşamın rahatlığını özlemeyemez. «Ne işim vardı bu dağ başlarında, keşke evimde sıcak yatağımda olsaydım» der. Ama yoluna devam etme-

si gerektiğini bilir, hele zirveye varmanın hazzını hatırlayınca, gevşetici hayaller zihninden silinir gider. Daha yükseğe çıkmak için daha çok çaba harcaması gerektiğini bilir. Bu idraki arttıkça da, ıstırabı daha az duyar, belki de duymaz. Çünkü zirveye yaklaşmanın mutluluğu, ıstırabının çok üstündedir. Ve nihayet zirveye ulaşır... Yorgunluğun ve başarının verdiği rehavetle huzurlu, derin bir uykuya dalar. Rüyasında ise bundan sonra tırmanacağı daha yüksek dağları görmeye başlamıştır bile. Yeni tecrübeleriyle bundan sonraki tırmanışında daha başarılı olacağını düşlemektedir. İyi uykular dağcı, yolun açık olsun tekâmül yolcusu...